Canadian Library of Canada
Collection Development Branch,
395 Wellington Str. Order sect
Ottawa, Ont.
National Library, Ottawa

Meie Elu

EESTLASTE AJALEHT PAGULUSES

Second Class Mail Registration No. 1354.

Nr. 31 (1796) 1984 | NELJAPÄEVAL, 2. AUGUSTIL — THURSDAY, AUGUST 2 | XXXV aastakäik

Vanima eesti asunduse väärtuslik pärand pioneeride panuse meenutamiseks

Medicine Valley Eesti Seltsi likvideerimine lõpetatud

RED DEER, Alberta — Ajal,kui Toronto eestlased valmistusid suurpidustusteks, lõpetati vanima Kanada eesti asunduse organisatsiooni likvideerimine. 15. juunil 1981 üldkoosoleku poolt antud volituse alusel lõpetas 74 aastat vana Medicine Valley Eesti Selts Eckvilles 16. märtsil s.a. peetud juhatuse koosoleku otsusega oma tegevuse. Selts jättis väärtusliku pärandi eesti pioneeride panuse meenutamiseks.

Asutamisest saadik, 24. aprillil 1910, oli seltsi kultuurne ja seltskondlik tegevus sobitatud farmielanikele. Noorema generatsiooni tung kõrgema hariduse poole ja avaramad tegevusväljad linnades on jätnud omaaegsesse tihedasse eesti asundusse Eckville ümbruses vaid väheseid eesti talusid. Ainult üksikud noored jätkavad põllupidamist. Seltsi liikmete vähesuse ja nende kõrge ea tõttu piirdus seltsi tegevus viimaste aastate jooksul pea eranditult seltsi vara likvideerimisega.

Seltsi kinnisvara, 1919 aastal ehitatud Eckville Eesti Saal, müüdi enampakkumise teel, olemasolev eestikeelne raamatukogu annetati 1983. a. Tartu Instituudile Torontos tingimusel,et see säilitatakse tervikuna, ja asjatundlikult katalogiseeritakse uurimis-otstarbeks. Juhul,kui Tartu Instituut peaks lõpetama tegevuse, kohustub Instituut raamatukogu Ethnic Archives of P.A.C.-le üle andma. Protokolli- ja arveraamatute ning kirjavahetuse üleviimine National Ethnic Archives'ile Ottawas on teoksil.

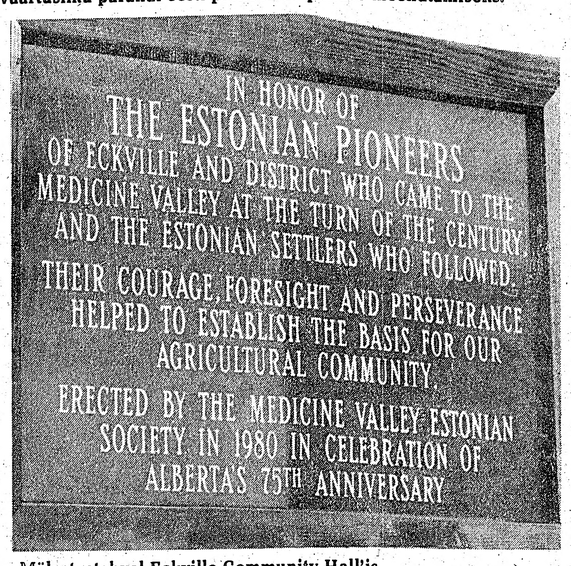

Mälestustahvel Eckville Community Hall'is.

LIIKMESKOND VÄHENES

Pärast Teist maailmasõda aitasid Eckville ümbruse farmerid palju põgenikke Kanadasse ümberasumisel. Eckville kujunes keskuseks kus Alberta eestlased kokku tulid. Eriti populaarseks kujunesid Eckville Eesti suvepäevad mitmesajalise osavõtuga. Kuid maaelu ei köitnud uustulijaid põliselt ja enamus asus peale „katseaega" maal haljamatele aasadele linnadesse. Väikeseks jäänud seltsi liikmeskond otsustas seltsi tegevus ametlikult lõpetada ja varandus kasutada eesti pioneeride panuse mälestuse jäädvustamiseks Kesk-Albertas.

Suurimaks projektiks oli $20,000 annetus uue seltskondliku maja ehitamiseks Eckville linnas ja kiviplaadi asetamine selle uue Eckville Community Hall'i seinale.

Püstitati ka mälestusmärk Jaak Kinnale Gilby-Kalmu surnuaiale, mis asutati 1914 aastal Jaak Kinna poolt annetatud maaalale tema homesteadil. Täiendava maa juurdeostuks selts määras 1,200 dollarit. Rahaline annetus tehti ka Eckville Manor House'ile, kus mitmed vana-eestlased veedavad praegu oma vanadusepäevi.

VÄLJAPANEK MUUSEUMIS

Viimane suurüritus oli eesti rahvariiete ja rahvapäraste esemete annetamine Red Deer ja Districti Museum'ile. Esmakordne eesti väljapanek oli osa muuseumi uue tiiva avamispidustustest, mis toimusid 27. mail rohke rahva osavõtuga. See sündmus tõi kokku mitte ainult hulgaliselt Red Deeri kohalikke elanikke ja aukülalisi, vaid ka suurearvuliselt kogu Alberta eestlasi. Eesti värvikülluane rahvariiete eksponaat oma kõrge käsitöötasemega äratas üldist tähelepanu ja tänu muuseumi juhatajale,Morris Flewwelling'ule,see jääb tulevikus püsivaks väljapanekuks Pioneer Gallery'sse.

Erilist huvi pakuvad ka esemed nagu Rosalie Rääbis'e perekonna Piibel, mis on Kreekakeelest „Eesti Ma Kele" tõlkena 1884. aastal Tartus Laakmani Trükikojas trükitud.

1909 aastal Peter Perler'i poolt ehitatud koolipink esimese kooli jaoks Medicine Valley distriktis väärib tähelepanu, kuna koolivalitsus nimetas seda kooli Eckville Estonian School'iks, tunnustusena eesti uusasunike kaasabi eest ehitusmaterjali ja tööjõu näol. Kool tegutses selle nime all kuni 1953.aastani,kui reorganiseeriti koolivõrk, milles Eesti Kooli piirkond endiselt nimetatakse ametlikult Estonian School District'iks.

Jaan Rääbise perekond Medicine jõe kaldal heinateol (asusid Kanadasse 1903. a.). All — Õlgkatusega laut ehitatud 1905. a.

Rahvariideid rikastavad hõbeehted, mis on kadunud hr. Prunsfeldi poolt valmistatud. Eriväljapanekuna on suur hõbesõlg, mis on varajase asuniku poolt Eestist kaasa toodud ja mille paarimees annetati Edmontoni Eesti Seltsi poolt aastaid tagasi Ottawa Museum of Man'ile.

Ainulaadse kingituse tegi muuseumile August Liivam, andes üle eesti lipu,mille olid tema sugulased Katarina ja Kustav Kiilstrom 1944. aastal kaasa toonud. See oli põgenedes olnud paadi „laevalipuks".

Näituse korraldajad tänavad heldeid andjaid — neid on olnud rohkem, kui loetletud. Medicine Valley Eesti Selts tänab eriti Lilla Tombakut ja kõiki tema kaastöölisi, kes nii suure innu ja oskusega valmistasid rahvariideid ja võimaldasid Alberta eestlastel välja panna suurima eesti esemete eksponaadi Kanadas.

„Meie Elu" toimetus ja talitus on suletud esmaspäeval, 6. augustil „Civic Holiday" puhul.

Paljud surid

Puupiiritus mürgitas Kiviõlis

MOSKVA — Okupeeritud Eestis jõid Kiviõli elanikud mürgist puupiiritust, arvates, et see on alkohol. „Izvestia", avaldades selle teate, ütleb, et surid vanemad mehed, naised ja noored, nimetamata arvu. Metüülalkohol on mürgine vedelik mida kasutatakse lahustajana ja ka automootorite külmumiskaitsena. Maitseb ja näeb välja nagu tööstuspiiritus. Üks keemiatööstuse teenistuja,nimega Soloviev, 43 aastat vana, oli vedelikku varastanud oma töökohalt ja arvates, et tegu on piiritusega, andnud sõpradele ja naabritele.

Keegi ei avastanud, et see pole alkohol. Joodi kodus ja isegi pärast matuseid surnuaial. Nad viidi surnutena tagasi samale kalmistule.

UPI, kes selle teate andis edasi, märgib, et tsenseeritud Nõukogude ajakirjandus tavaliselt ei too sõnumeid õnnetustest, ei anna üksikasju ega surmastatistikat. Tõik, et suur ajaleht tõi selle teate, vihjab sellele, et surmaohvrite arv oli suur.

Kiviõli väikelinn asub Kirde-Eestis, Tallinn—Narva raudtee ääres, olles Kohtla-Järve järel Eesti suurim põlevkivitööstuse keskus.

G. Ferraro on külastanud N.Y. Eesti Maja

NEW YORK (M.E.) — Demokraatide parteilt USA uue abipresidendi kohale üles seatud naiskandidaat, New Yorgist teistkordselt Kongressi liikmeks valitud Geraldine Ferraro leiab praegu laialdast tutvustamist massimeedias. Seda peamiselt valimiskampaania käigus ja eriti naishäälte võitmiseks, kes moodustavad üle 50% valijatest. Ferraro — liberaalne demokraat, 48.a. vana, abielunimega Zaccaro ja kolme lapse ema, ei ole ka mitte eestlastele tundmatu, samuti ei ole temale teadmata okup. Balti riikide probleemid.

Viis kuud tagasi, s.o. Eesti Vabariigi 66. aastapäeva puhul G. Ferraro kui Esindajatekoja liige avaldas seal eriti soojasõnalise kõne. Ta andis ekstraktse ülevaate sellest, mis juhtus iseseisva Eestiga, nõukogude illegaalsest okupatsioonist selle nukuvalitsusega ja märkis, et vaevalt on ükski teine rahvas kannatanud võõra okupatsiooni all nii raskelt,kui need toredad eesti inimesed. Ja need muistse Aesti järeltulejad on ka kõige enamalt õigustatud oma taasvabadusele ja iseseisvusele. Tema tunnetuslik ja Eestile iseseisvust õigustav sõnavõtt avaldati terviklikult Kongressi Rekordis 27. veebr., k.a. G. Ferraro külastas muide ka 2 a. tagasi New Yorgi Eesti Maja,kui seal E.V. aastapäeva tõttu toimus diplomaatlik vastuvõtt, kus tal toimusid otsesed kõnelused eestlaste poliitilise elu juhtidega.

Moskva kaubamaja mänedzher hukati

Moskva ajalehtedes ilmus lühikene teade, et N. Liidu suurema kaubamaja mänedzher Yeliseyev lasti maha kohtu otsusel kuritegevuse pärast kaubamaja juhtimisel ja raha kõrvaldamisel. Yeliseyevi mahalaskmine oli üks näide sellest, kui tõsiselt püütakse N. Liidus võidelda korruptsiooni vastu, mis seal on kasvanud kaugelt üle pea.

Uus-Meremaa devalueeris dollari

Majandusliku olukorra parandamiseks Uus-Meremaa valitsus devalueeris oma dollari 20%. Uus-Meremaa dollari väärtus langes 50 c peale (USA dollarites). Dollari devalueerimine teostus pärast konservatiivide kaotust viimasel Uus-Meremaa üldvalimistel. Võitjaks osutus töö- (labor) partei. Uus valitsus püüab end eraldada USA Kaug-Ida poliitikast ja tahab keelustada USA sõjalaevade tuleku Uus-Meremaa vetesse tuumrelvadega.

USA välisminister Shultz hoiatas uut Uus-Meremaa peaministrit Robert Muldooni, et selline keeld on vastuolus Kaug-Ida riikide kaitselepinguga, milles Uus-Meremaa on üks osalejaid.

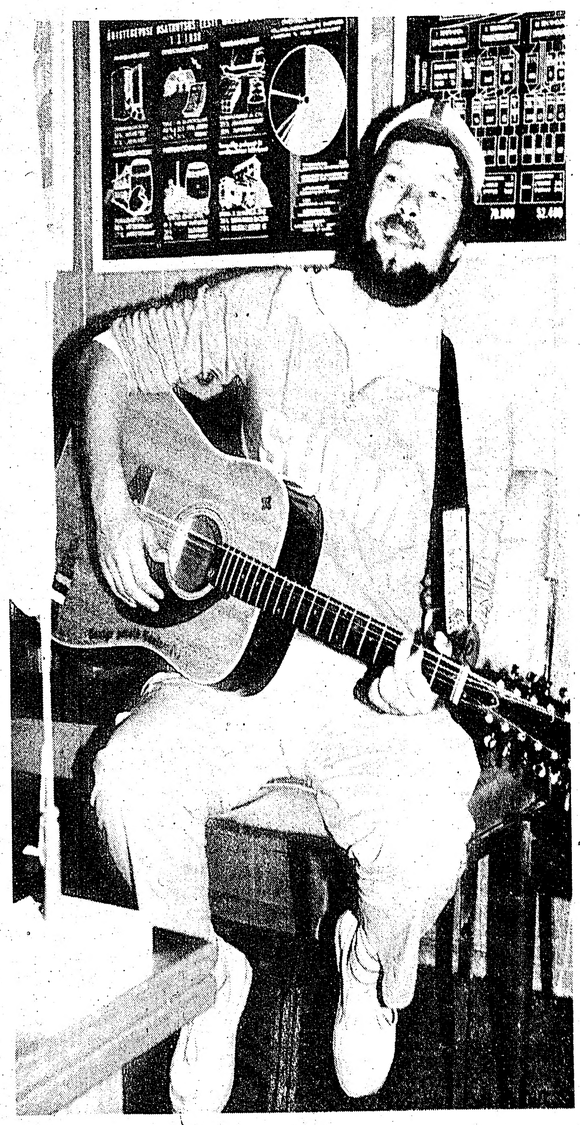

Hõimuveli Jouko Maijala Oulust laulis lõbusaid lugusid Esto rahvakogunemistel. Soome „trubaduur" võttis osa ka Ülemaailmsetest Eesti Päevadest Stokholmis. Foto — S. Preem

Balti rahvatantsijad ei pääsenud olümpiamängude avamisele

NEW YORK (M.E.) — Olümpiamängud Los Angeles'is avati ilma balti rahvatantsijateta, kes keeldusid punase lipu all esinemisest. Balti Vabadusliit viis küsimuse kohtu ette, mis äratas laialdast tähelepanu ajakirjanduses ja tv-s.

Eesti, läti ja leedu rahvatantsurühmad olid kutsutud esinema avatseremooniale, kuid lülitati poliitilistel põhjustel välja. Balti Vabadusliit süüdistab Los Angeles'i olümpiakomiteed diskrimineerimises balti rahvusgruppide osas, kelledele ei ütelnud lõplikku „eid", kuid kasutati viivitamise ja segaduse taktikat. Ka üteldi, et võite kindlasti esineda, kui teete seda N. Liidu lipu all.

Balti Vabadusliit väitis, et nooremad rahvatantsijad on enamikus USA-s sündinud kodanikud ja see tähendaks sama, kui näiteks Iisrael esineb PLO lipu all.

Olümpiakomitee, kelle esimeheks on P. Ueberroth, nõudis, et kohus ei võta küsimust arutusele, kuid kohtunik ei nõustunud sellega, vaid ütles, et küsimuse otsustamine praegu (18. juulil) on ajaliselt hiljaks jäänud.

Kohturuumis toimus vahejuhtum, kui olümpiakomitee advokaat Mark Rappel oli end poetanud BVL tegelaste vahele nende kõnelusi kuulama ja haaras neilt mingi paberi ja jooksis välja. Kohturuumi politseinik ruttas talle järele ja nõudis paberi üleandmist. Selgus, et see oli ingliskeelne leedu katoliiklaste väljaanne. BVL poolt esines advokaat Jaak Treiman.

Protsessi eel, ajal ja selle järele on taas rahvusvaheline ajakirjandus avaldanud rohkelt reportaazhi „Balti konfliktist" Moskva ja Los Angeles'i olümpiakomiteega. Pikema erisaate tegi Hollandi tv, mis nähtav ka Lääne-Saksamaal. Samuti Jaapani tv ja teised.

Balti Vabadusliit kavatseb rahvatantsijate kõrvaldamise küsimuses edasi kaevata kõrgemasse kohtusse põhimõtte pärast. Läti keskse organisatsioonid ja üksikud annetajad andsid juba BVL kohtukulude fondi toetusena 4000 dollarit. Liit pöördus ka Eesti Rahvuskomitee poole toetuse saamiseks.

NÄDALAKROONIKA

JOHANNESBURG — Läbirääkimised seoses Namiibia 18 aastat kestnud vastuolulise olukorraga lõppesid ilma kokkuleppeta. Willie van Niekerk, selle piirkonna üldhaldja ja Lõuna-Lääne-Aafrika Inimeste (SWAPO) juht Sam Nujoma, kes tahtis, et Namiibia jääks Pretooria haldusesse, jõudsid tagasi arutlustelt Cape Verde saartelt.

Van Niekerk ütles, et kokkulepet oli võimatu saavutada SWAPO range seisaku tõttu. Peale 7. juuli Angoola läbirääkimisi oli Lõuna-Aafrika nõus katkestama relvastatud tegevuse SWAPO vastu, kui SWAPO oleks olnud nõus tegema sama Lõuna-Lääne-Aafrika vastu. SWAPO aga ei ole nõus millegagi enne kui 25 000 Kuuba sõdurit Angoolast lahkuvad. See on ka osa Ühendatud Rahvaste Organisatsiooni kavadest Namiibiaga seoses. Van Niekerki arvates aga võiks SWAPO eraldi kokkuleppe teha Namiibiaga ja jätta Kuuba sõdurite küsimus teisejärguliseks. SWAPO aga leiab, et Lõuna-Aafrika proovib neid sundida rahu tegema enne,kui on kindel, et ÜRO kavad läbi lähevad. Nad arvavad ka, et Lõuna-Aafrika tahab ära võtta partisanidelt sõjalise võimu,nii et nad saavad ainult poliitilise organisatsioonina tegutseda. Lõuna-Aafrika arvab,et kuubalased niipea ei lahku, kuna neid on vaja, et Luandat Lõuna-Aafrika partisanide eest kaitsta. Seega, mida kauem Lõuna-Aafrika partisane toetab, seda kauem püsivad kuubalased ja seda kauem on Namiibia iseseisvus takistatud.

OTTAWA — Kanada Ülemkohus on leidnud, et Quebeci keeleseadused ingliskeelse hariduse kohta ei ole kooskõlas Inimõiguste ja Vabaduste Seadusega. See on teist korda, kui ülemkohus on tõlgitsenud seda seadust ja esimest korda nii, et täisenamusega lükati seadus ümber. Kohus pidas kõlbmatuks seaduseelnõu selle osa, milles öeldakse, et ainult lapsed,kellel vähemalt üks vanematest on Quebecis ingliskeeles koolitatud, on selles keeles õigustatud Quebecis oma haridust saama. Kohtu meelest ei olnud see kooskõlas Inimõiguste Seaduse lõik 23-ga, mis lubab Kanada lastele inglis- või prantsuskeelset haridust igas provintsis,kui küllalt soovijaid on. See otsus võimaldab lastel, kelle vanemad üks kõik kus Kanadas ingliskeelse hariduse said, saada seda ka Quebecis.

„MEIE ELU" — „OUR LIFE" — Estonian Weekly
Published by Estonian Publishing Co. Toronto Ltd., Estonian House,958 Broadview Ave., Toronto, Ont. Canada, M4K 2R6
Tel. 466-0951

Toimetajad: H. Rebane ja S. Veidenbaum. Toimetaja New Yorgis B. Parming, 473 Luhmann Dr., New Milford, N.J.,USA. Tel. (201) 262-0773.

„Meie Elu" väljaandjaks on Eesti Kirjastus Kanadas. Asut. A. Weileri algatusel 1950.

„Meie Elu" toimetus ja talitus Eesti Majas, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6 Canada — Tel. 466-0951

Tellimiste ja kuulutuste vastuvõtmine igal tööp. kl. 9 hm.—5 p.l., esmasp. ja neljap. kl. 9 hm.—8 õ.

„MEIE ELU" tellimishinnad: Kanadas 1 a. $40.00, 6 k. $22.00, 3 k. $15.50. USA-sse — 1 a. $44.00, 6 k. $25.00, 3 k. $17.00. Ülemeremaadesse — 1 a. $48.00, 6 k. $26.00, 3 k. $19.00. Kiripostilisa Kanadas: 1 a. $28.50, 6 k. $14.25. Kiri- ja õhupostilisa USA-sse: 1 a. $30.80, 6 k. $15.40. Õhupostilisa ülemeremaadesse: 1 a. $58.00, 6 k. $29.00.

Üksiknumber — 75¢

Kuulutushinnad: 1 toll ühel veerul — esiküljel $5.50, tekstis $5.00, kuulutuste küljel $4.75.

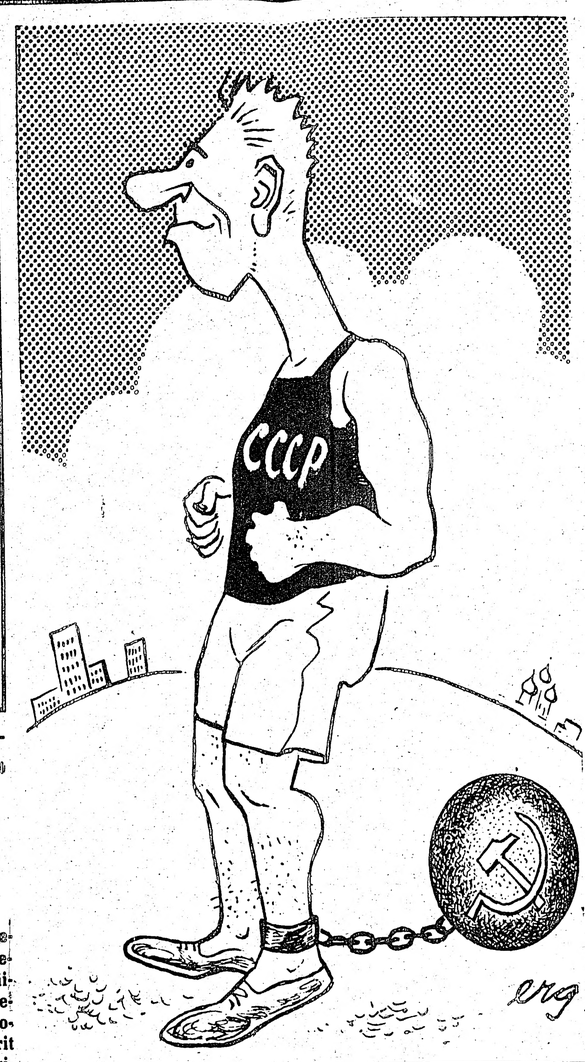

Isikuvõitlused võiduks 4. septembril

Kanada föderaalvalimised kutsuvad hääleõiguslikud kodanikud jällekordselt valimiskastide juurde 4. septembril. Ühenduses sellega on alanud ka valimiskampaania, silmnähtavalt esialgu liidrite vahel. TV-debatid on toimunud liberaalide liidri John Turneri, konservatiivide liidri Brian Mulroney ja NDP liidri Edward Broadbenti vahel.

Neid avalikke debatte on olnud kaks: prantsuskeeles ja ingliskeeles. Eesmärgiks on näidata valijaile liidrite isikupäraseid võimeid ja võimalikult ka programmilisi erinevusi Kanada olukorra parandamiseks. Debatid on olnud huvitavad ja soovitame ka oma lugejaile neid jälgida. Seisab ju Kanada poliitilisel teelahkmel pärast 15 aastat P.E. Trudeau valitsuse pillavat valitsemist.

Uuele valitsusele pärast valimisi on peaminister Trudeau ja kompanii jätnud pärandina 1,5 miljonit töötut, osaliselt laostunud majanduse, kiratsevad talumajandid, tuhanded lagunenud kodud, nõrga kanada dollari ja tohutud aruandelised puudujäägid riigi majandamise alal. On kasvanud vaid riiklik bürokraatia ja vähenenud usaldus rahva ja Ottawa keskvalitsuse vahel.

Need ja teised seostuvad probleemid vaatavad vastu valitsusele, kes võimule asub pärast 4. septembrit. Nendel teemadel käib ka avalik debatt olemasolevate liidrite vahel. NDP liider Broadbent on oma erakonda juhtinud rida aastaid ilma väljavaateta valitsust moodustada. Senini pole valija usaldanud sotsialistlikku erakonda. Praegune peaminister Turner on endine parlamendiliige, kuid lahkhelide tõttu peaministriga lahkus liberaalide finantsministri kohalt ja tegutses 8 aastat advokatuuris. Mulroney on poliitikas uus mees, tuleb juhtivalt kohalt eramajanduses ja on samuti jurist.

Nii siis on peaministri kohale kandidaatideks peamiselt Turner ja Mulroney. Võiks oletada, et Turneril on debatis ja hilisematel valimistel eelis kui kauaaegsel liberaalide poliitikul ja mitmekordsel valitsuse liikmel. Kuid see ei ole ometigi nii. Tal puudub võimalus liberaale rünnata või isegi oma eelkäijat arvustada. Ta kaotaks siis poolehoidu liberaalide ridades. Mulroney ründas peaminister Turnerit Trudeau poolt tehtud patroniseerivate nimetamiste pärast silmapaistvalt tulukatele positsioonidele. Turner nõustus selle Trudeau sammuga ja seletas; et teisiti oleks ta kaotanud poolehoiu liberaalide ridades. See on vaid üks näide.

Kuid nüüd räägib Turner uuest algusest, millega ta peaministrina tahab parandada 15 aasta vead. Mulroneyl on lihtne näidata Turneri nelja riigieelarve põhjal, et tookordne finantsminister Turner algas oma eelarveid rahalise ülejäägi aluselt ja jõudis lõpuks pidevate puudujääkideni. Mulroney nimetabki Turnerit Kanada puudujääkide „isaks"

Selliselt püsiski Turner debatiprotsessis pingutatud olukorras, ärritatud ja peagu tige. Mulroney aga ründas naerulsui ja rõõmsalt. Tal oli vabadus liberaalide mineviku poliitikat piitsutada, seda ootas temalt ta partei ja arvatavasti ka suur hulk valijaid. Selles debattis näitas Mulroney end kompetentsena liberaalide valitsuste mineviku aktsioonides ja näitas sujuvat kõneosavust, paremat kõneosavust, kui Turner suutis näidata.

Turneril jäi lõpuks üle vaid tema vastu usaldust näidata. Kuid see soov on paratamatult sidemes liberaalide minevikuga, mis ei tingi usaldust. Mulroney aga rõhutas, et 20 aastat liberaalide valitsemist oli selline, et teistel puudus igasugune võimalus riigilaeva juhtimise juures olla. Tal jäi küsida vaid seda, et nüüd ka konservatiividele võimalus antakse riigitüüril olla, et oleks võimalus likvideerida ja kujundada terve Kanada, kus kõigil on tööd ja võimalusi õnnelikuks eluks.

Kanada avalikkuse arvamuse järgi oli Mulroney kindlas võidus Turneri üle ja selle seisukohaga peame ühinema ka meie hea edu sooviga Mulroneyle ka valimiste päeval, 4. septembril 1984. a.

V.

Kas võiks . . ?

„Esto Visiooni" valgustuskujundused pälvisid mõnes kohas publiku aplause ja naaberlehe kriitiku arvamist, et valguspeo asemel peeti pimeduspidu. Kuna meil on üldiselt kombeks valgupidude valgustust ainult siis heaks pidada,kui selle tugevus on päevavuudiste filmijaile küllaldane, KAS VÕIKS siis sellele teemale mõne rea kulutada? Täieliku pimeduse ja särava valguse või mõlemaid näidata meeleolule vastavates vahetoonides või värvides. Soovitud värvi saamiseks asetatakse lambi ette filter, mis valge valguse värviliseks muudab. Selle toiminguga väheneb ka valguse tugevus keskmiselt 80 protsenti. Kui mind umbes aasta tagasi paluti võimlejaile valgustust kujundada, siis öeldi ka, et minul pole vaja mingit kulude eelarvet koostada, sest Maple Leaf Garden on üüritud koos kõigi valguspeoks vajalike seadeldistega. Minu kartus, et ühe vana spordihalli valgustus ei saa meie nõudeid rahuldada, osutus õigeks. Tegin ettepaneku riputada esinemisvälja kohale 600 lampi, mis oleks annud võimaluse toredate valgustuste kujundamiseks ja vastanud ka päevauudiste filmimise vajadustele. Seda, umbes $60 000-list kulutust ei olnud ju ette nähtud ja ma vähendasin oma soove umbes $15 000-list kulu nõudvale 144-le lambile. Ka see alandlik palve jäi rahuldamata. Pidin leppima vaid 16 juhitava prožektori ja 32 laelambiga, mis ainult ilma värviliste filtriteta oleksid andnud vajaliku tugevusega üldvalgustuse. Vähema esinejate arvuga võimlemise ettekannete osas sai nende söörvalguste abil nii üht kui teist saavutada, kuid tervet väljakut katva rahvatantsijate pere valgustamiseks polnud neid piisavalt. Olen aga üsna kindel, et ka siis kui valguspeo lavastajad oleksid suuri summasid valgustuse peale kulutanud, oleksid kõik need, kes ei suuda näha siluettide ilu kuuvalgel ööl, ikkagi nurisenud.

HARRI KIVILO

Iga uus „MEIE ELU" tellija aitab kaasa sisukamale ajalehele.

Rahvuskongressi teine päev

Rahvuskongressi teise päeva pidulik koosolek 11. juulil algas kell 9.45 homm. aupeakonsul Ilmar Heinsoo tervitussõnavõtuga, milles ta tõi peajooni meie praegusest rahvuspoliitilisest olukorrast. Järgnes Esto '84 Peakomitee esimehe T. Metsala Esto '84 rahvuspropagandalisest tähtsusest. Edasi Ülemaailmse Eesti Kesknõukogu esimees L. Savi New Yorgist kõneles pikemalt teemal „Mõtteid meie vabadusvõitlusest".

Piduliku koosoleku teises osas toimus Rahvuskongressi üldresolutsiooni vastuvõtmine, töökoosolekute aruannete ja resolutsioonide teadmiseks võtmine, Rahvuskongressi manifesti vastuvõtmine ja kongressi lõppsõna EKN esimehelt Laas Leivatilt.

Oma tervitussõnavõtus ütles aupeakonsul I. Heinsoo kokkuvõtlikult:

„Ameerika Ühendriikide kõrval üks nendest lääne suur-demokraatiatest, kes kõige järjekindlamalt on keeldunud tunnustamast Nõukogude okupatsiooni seaduslikkust meie kodumaal, on Kanada. Sellest johtuvalt on võimaldatud E.V. konsulaaresinduse jätkuvat tegutsemist Kanada valitsuse poolt, hoolimata meie vaenlase pidevatest katsetest seda tunnustust kaotada.

Põhjuseks, miks Kanada ja Ühendriigid jätkavad Eesti Vabariigi juriidilist tunnustamist johtuvad kahest olulisest poliitilisest kaalutlusest. Esiteks, et E.V. vägivaldne okupeerimine sai teoks kahe suure diktaatorriigi külma ja kalkuleeriva jagamis- ja jõupoliitika tagajärjel, mille aluseks oli kurikuulus Molotov-Ribbentrop pakt augustis 1939. Läänedemokraatiate südametunnistusel on siiski raske ja vastumeelne anda tagantjärele aktsepti lepingule, mis sõlmiti rahvussotsialistide ja kommunistide vahel iseseisvate Euroopa riikide hävitamiseks.

Teiseks põhjuseks on see, et vabade eestlaste organiseeritud ühiskonnad on E.V. juriidilise tunnustamise tähtsusele pidevalt ja jõuliselt osutanud tähelepanu oma asukohamaade valitsuste juures.

Seda arvamust kinnitab kaunis selgele ja rõhutatult tuntud Kanada poliitiline kommentatoor Patrick Best oma kirjutises „Ottawa Citizen'is" 3. märtsil 1982. aastal, milles ta pealkirja all „Baltic Consuls irritate Soviets — Balti konsulid irriteerivad Nõukogude Liitu" mainib muuhulgas järgmist:

„Kanada Balti ühiskondade liikmed on uhked faktile, et nende vallutatud kodumaadel on diplomaatilised esindajad Kanadas. Neile on julgustav meie valitsuse mitte-tunnustamine poliitika hoolimata N.L. pikaajalisest taotlusest saada aktsepti nende suveräänsete riikide allutamisele Nõukogude Liitu.

Vähestel konsulaar-esindajatel on suuremat poolehoidu ja toetust, kui Balti esindajatel — see on pidevaks irritatsiooniallikaks Nõukogude saatkonnale Ottawas."

See fakt ei ole meile mingiks saladuseks. N.L. agendid nende saatkonna müüride vahel ja väljaspool neid müüre on hästi teadlikud, et Balti konsulite kaudu läheb objektiivne informatsioon meie asukohamaade valitsustele. Kuna see informatsioon on diametraalselt erinev n.n. Nõukogude versioonist, mida samuti püütakse serveerida nende maade valitsustele, siis on mõistetav nende nördimus.

Sellest johtuvalt on meie välisesindused pidevalt Nõukogude propaganda-rünnakute märklaudadeks. Ei ole saladuseks, et Balti esinduste tunnustamise mineerimine on venelaste üheks pidevaks taotluseks ühenduses kaubandus- ja kultuuri vahenduse läbirääkimistel.

Kui nn. Balti õhtute raames Kanada parlamendis tutvustatakse Balti konsuleid mõlemale kojale külaliste rõdult koos vastava sissejuhatusega, kas mõne väljapaistva rahvasaadiku või isegi parlamendi esimehe poolt, siis on see alati väljakutsunud raevu Vene suursaatkonnas Ottawas.

Mind on informeeritud, et sellistel puhkudel on juba järgmisel hommikul Vene saadik või saatkonna nõunik avaldamas ametlikku protesti Kanada välisministeeriumile.

Et baltlased ikka veel osutavad visa ja sageli otse imestamisväärset poliitilist aktiivsust mitte ainult oma asukohamaade poliitilistes ringkondades, vaid ka rahvusvahelistel foorumitel,sellele vihjavad hiljutised poliitilised saavutused nagu Balti resolutsiooni vastuvõtmine Euroopa parlamendis, 14-da juuni kuulutamine ametlikult ja avalikult Ameerika presidendi poolt Balti vabaduse päevaks.

Sellepärast on arusaadav meie vaenlase viha, mida ta ohtralt välja valab nn. „emigrantliku ladviku" peale.

PILGUD SUUNATUD TULEVIKKU

Meie pilgud peavad olema suunatud tulevikku, otsimaks vahendeid ja lahendusi, et meie vabadusvõitluslik tegevus oma maa ja rahva eest saaks jätkuda efektiivselt ka siis, kui meie vanem generatsioon peab bioloogilise protsessi tõttu sellelt võitlustandrilt eemale jääma.

Sellel rahvuskongressil leiavad need küsimused paratamatult ainult pealiskaudset puudutamist aja nappuse ja ainevalla rohkuse tõttu. Tegelikud lahendused peame leidma alles siis, kui pöördume tagasi oma kodupaikadesse ja oma kohapealsete organisatsioonide igapäevase töö juurde, kus erinevad olukorrad ja võimalused tingivad vastavaid samme ja otsuseid.

On rõõmustavaks faktiks, et meie vabadusvõitluslik töö leiab jätkuvat majandusliku toetamist meie ühiskondade poolt. Ja seda hoolimata sellest, et suur protsent meie vanemat generatsiooni ei ole enam aktiivses töö-protsessis. Selles osas ma juhiksin erilist kiitvat tähelepanu Ameerika Ühendriikide eestlaskonna aasta aastalt suurenevale panusele. Pean mainima tunnustavalt ka neid rahvuslikult mõtlevaid ja tundvaid eestlasi, kes teadlikult ja kaugenägelikult oma testamentides teatud osa määravad eestlaste vabadusvõitluse jätkamise kindlustamiseks.

1974.suve lõpul langes Põlva lähedusel Eestis, haarangut tegeva miitsapatrulliga tulevahetusel metsavend Kalev Arro, kes oli end varjanud kodumaa soodes ja metsades 1944. aastast peale. Temale ei olnud võitlus veel lõppenud.

Seda võitleja visadust ja vastupanu soovin mina teile lugupeetavad Eesti rahva õiguste eest võitlejad," lõpetas aupeakonsul I. Heinsoo.

ESTO '84 Peakomitee esimees T. Metsala oma sõnavõtus kirjeldas Peakomitee ettevalmistavat tegevust ESTO '84 välispropagandaliselt maksimaalselt ärakasutamiseks.

ESTO ajaks tegevusse rakendatud 16 giidi said erilise väljaõppe ESTO ajal seletuste andmiseks. Kanada ajakirjandusele ja TV jaamadele saadeti hulk pressi-informatsioone. Informatsiooniks rakendati eriti noori, kes tunnevad tänapäeva informatsioonitehnikat. Üldse on tehtud kõik, mis võimalik, et ESTO üritustest oleks rahvuspropagandaliselt maksimaalselt kasu.

MEIE SAAVUTUSED JA MEIE ÜLESANDED

Ülemaailmse Eesti Kesknõukogu esimees L. Savi tõi esile meie senise tegevuse häid ja halbu külgi ja käsitas praegust olukorda. Ta puudutas lühidalt meie võistlusorganisatsioonide ajalugu, andis kokkuvõtliku ülevaate Ü.E. Kesknõukogu tööst ja peatus lähemalt sellel, mida peame saavutama lähemal tegevusperioodil kuni järgmiste Eesti Päevadeni.

Tulevikku vaadates hakkab meid ohustama asjaolu, et meil ei ole enam küllaldaselt tegijaid ja organisatsioonide tööst osavõtjaid, küll aga hakkab tekkima nurisejaid, et ei tehta nii, nagu nemad soovivad.

Meie senises tegevuses on suurimaks saavutuseks, et oleme osanud mõjutada USA, Kanada ja Austraalia poliitikuid mõtlema Eesti saatusele ja end avaldama Eesti vabaduse ja iseseisvuse toetajaina. Balti rahvaste vabaduse püüetele ei ole kunagi olnud suuremat toetajat, kui seda on praegune president Ronald Reagan. Meie tegevuse saavutuseks tuleb lugeda ka seda, et Moskva propagandamasin pöörab meie tegevusele järjest suuremat tähelepanu. See tähendab, et meie tegevus häirib neid.

Omaette mureks on, et oleme kaotamas osa meie nooremast põlvest nii võitlejaina või isegi eesti keelt kasutavast ühiskonnast. Seda eriti põhjusel, et noored paisatakse oma töökohtade või ülikoolide tõttu laiali üle mandri ja nii jääb osa eesti intelligentsi eestluse tegevusest eemale. Eeloleval tegevusperioodil tuleb meil panna suuremat rõhku eestlusest eemale jäänute ja nende perekondade eesti ühiskonda tagasitoomisele. Meil tuleb eemalejäänuile ka midagi anda. Ja seda on usk ja veendumus, et kakskeelsus ja kahekultuurilisus on suured väärtused, mis tulevad noortele elus mitmeti kasuks. Samal ajal peame neis kasvatama ka eestluse eesmärkide kohast poliitilist meelsust ja taotlema ka eesti ühiskonnast tulevate jõudude viimist parlamendiliikmete ridadesse.

ÜLEMAAILMNE VABADUSFOND VAJAB TOETUST

Järgnevalt L. Savi käsitas Ülemaailmse Eesti Vabadusfondi küsimust. Vabadusfondi mõte algatati juba 8 aasta eest Baltimore'i Estol, kuid juriidiliselt registreeritult ja esimeste sissemakstud summadega on Vabadusfond tegevust alustanud alles nüüd. On alustatud ka suuremat selgitustööd Vabadusfondi heaks. Pärast registreerimist olid esimesed toetused praost A. Hinnolt USA-s $300.– ja VR kavalerilt kapten Johan Kaselt Saksamaalt 2000 Saksa marka. Fondis on koos varem sissemakstud summadega $31.000 ja jooksvalt kasutatakse ainult selle intresse. Ja mida rutem suudame koguda Vabadusfondi üks miljon dollarit, seda varem suudame viia oma tegevuse majanduslikult kindlale alusele. Kui meil on iga aasta sissetulek,millega võib arvestada aasta eelarve koostamisel, siis on meil ka paremaid eeldusi edukaks tööks. Siis liituvad meiega ka noored eesti päritoluga eriharidusega isikud, sest me oleme võimelised neile tasuma nende töö eest.

Meie töö on püha töö — meie siht on inimõiguste taastamine Eestis ja teistes Balti riikides. Saagu Eesti jälle vabaks ning iseseisvaks riigiks veel enne selle sajandi lõppu! See eesmärk on saavutatav mitte mõne katastroofilise konflikti, vaid enamvähem normaalse arengu läbi — olgu see kas rahva ülestõus või internatsionaalne kokkulepe."

KURJATEGIJATE ÜLE TULEB KOHTUPIDAMINE

Oma kõne lõpuosas märkis kõneleja:

„On oluline, et me juba tänapäev läbi arutame võimalikud sündmused ning olukorrad, mis Eesti vabanemisel esile kerkivad ja milliseid peavad tulevased eesti rahva juhid siis lahendama. Et need juhid elavad praegu Eestis, on selge. Sama selge on, et

(Järg lhk. 3)

ÜLDRESOLUTSIOON

Võetud vastu IV Eesti Rahvuskongressil 11. juulil 1984

1. Vaba maailma eestlaskond kinnitab, et ta on lahutamatu osa eesti rahvast.

2. Eestlaste rahvuspoliitiliseks ülesandeks on jätkuv võitlus Eesti maa ja rahva vabastamiseks Nõukogude Liidu okupatsioonist. Selles võitluses arendame koostööd kõigi rahvastega, kes toetavad ikestatud rahvaste vabadustaotlusi.

3. Suveräänse Eesti riigi taastamiseks eestlaskond võitleb Vene imperialismi, eesti rahva majandusliku väljakurnamise, füüsilise hävitamise, inimõiguste rikkumise, loodusvarade rüüstamise, keskkonna saastamise ja keele ning kultuuri allasurumise vastu.

4. Vaba maailma eestlaste tahte avaldamine ja tegevuse koordineerimine toimub igal asumismaal esindusorganisatsiooni ja ülemaailmses ulatuses Ülemaailmse Eesti Kesknõukogu kaudu.

5. Vabadusvõitluse edukaks jätkamiseks on oluline hästi organiseeritud eestlaskond, koos tugeva majandusliku alusega Ülemaailmse Eesti Vabadusfondi näol.

6. Jätkuvalt tuleb rõhutada, et rahvuskultuurilise loomingu ja eesti keele viljelemine on lahutamatult seotud eesti rahva vabadusvõitlusega ning vajab vaba eestlaskonna täielikku toetust, eriti aga kirjasõna levitamisel.

7. Eestluse püsimise aluseks on eesti kodu, kool, noorte- ja teised organisatsioonid ning kõigi usutunnistuste kogudused. Iga vaba eestlane kuulugu vähemalt ühte eesti organisatsiooni ja eesti kogudusse ning toetagu oma majandusliku panusega nende tööd.

8. Eesti vabaduse taastamise võitluseks tuleb jätkuvalt rõhutada noorema põlvkonna rakendamist ja segaabieluliste perekondade kaasatõmbamist rahvuslikus töös.

9. Vaba eestlaskond jätkab senisest intensiivsemalt vabadusvõitlejate ja poliitiliste vangide toetamist Eestis ja Nõukogude Liidus moraalselt, aineliselt ja teistel võimalikel viisidel. Hindame Eestis tegutsevate, inimõigusi nõudvate gruppide julgust ja vabaduse taotlusi ning nõuame igale eestlasele õigust olla vaba.

10. Eesti Vabariigi jätkuv tunnustamine vaba maailma riikide poolt ja Eesti Vabariigi diplomaatiliste ning konsulaaresinduste tegutsemine on oluliseks teguriks eesti rahva vabadusvõitluses.

11. Eestlased hindavad eriti Euroopa Parlamendi ja USA Kongressi resolutsioone ning teiste riikide toetavaid seisukohti Balti riikide õiguste taastamiseks. Samuti hindame kõrgelt USA Presidendi selgesõnalisi väljendusi Nõukogude Liidu okupatsiooni taunimises.

12. Vaba eestlaskond tõrjub kategooriliselt tagasi Nõukogude Liidu katsed lugeda eestlasi Nõukogude Liidu kodanikeks.

13. Koostöö või selle taotlemine okupeeritud Eestis tegutsevate Nõukogude okupatsioonivõimu esindajatega kahjustab Eesti vabastamise võitlust.

14. Vaba eestlaskond astub resoluutselt vastu Nõukogude Liidu püüdlustele diskrediteerida eestlasi vaba maailma avalikkuse ees väljamõeldud süüdistustega.

15. Vaba eestlaskond meenutab kodumaalt lahkumise 40-dat aastapäeva ja kohustub oma rahvuslikku vabadusvõitluslikku tööd jätkama raugemata panusega ning kinnitab, et MEIE USUME EESTI RAHVA ELUJÕUDU JA EESTI VABADUSE UUESTISÜNDI!

Kolme parteijuhi vaidlus ei toonud uut

OTTAWA — Möödunud nädala algul toimus kolme parteijuhi valimisteeelne vaidlus tv-kaamerate ees. Teisipäeval prantsuskeeles ja kolmapäeval ingliskeeles. Debatt ei toonud midagi uut. Konservatiivide liider Brian Mulroney heitis peaminister John Turner'ile ette truude parteitegelaste senatisse ja muudele kõrgetele kohtadele nimetamist ja nimetas teda „rligi puudujääji isaks" (Turner oli varem majandusminister). John Turner omakorda tuletas oma oponendil meelde, et ta on kahekeelne lubades oma toetajatele kõrgeid kohti Ottawas, kuid samal ajal süüdistas „onupojapoliitikas" liberaale.

Uusdemokraatide juht Ed Broadbent jätkas juba varemalt esitatud võrdlust, et John Turner ja Brian Mulroney on ühesugused Bay tänava (börsimaaklerite asukoht) mehed ja nende poliitika on samasugune. Ainult NDP erakond pakkuvat uut tavalisele kanadalasele.

Küsimusele, kes võitis vaidluse on antud vastuseid — ei keegi, kuid ajakirjanduses peetakse Brian Mulroney't võidumeheks. Kas kuulajad muutsid oma senist seisukohta,kuidas hääletada? Enamik vastas — ei.

Eesti arst valvekorras

4., 5. ja 6. augustil
Dr. J. Marley 921-7777
11. ja 12. augustil
Dr. A. Rebane 461-6363
18. ja 19. augustil
Dr. T. Maimets 469-1322
25. ja 26. augustil
Dr. M. Leesment ... 481-6834

Rahvuskongressi . . .

(Algus lhk. 2)

neil on vaja meie abi, niipalju kui oskame ja suudame seda anda. Peame oskama nendega kontakti võtta — ja seda muidugi ühepoolselt. Kuulgu nemad seal meie püüdest ja meie võitlusest ja sellest,kui suur on Esto jõud. Peame oskama sisuda Eesti ja teiste Balti riikide saatust Vaba Maailma julgeoleku küsimusega. Läänemaailm võiks nõuda Venemaalt: näitamaks nende head usku ja tõendama, et nende rahuarmastus on aus. Kuidas paremini saab Nõukogude Liit tõendada oma rahuarmastust, kui et ta loobub oma sõjalisest okupatsioonist Balti riikides, tõmbab oma väed sealt vabatahtlikult välja ning austab neid lepinguid,mis ta on sõlminud iseseisva Eesti, Läti ja Leeduga.

Peame mõtlema ka selle peale,kuidas aidata meie rahvast ja eriti vabadusvõitlejaid praegu kannataval kodumaal. Üks moodus selleks on, et me hoolitseme selle eest, et nii üksikisikute kui ka organisatsioonide kuriteod eesti rahva vastu on juba praegu dokumenteeritud: klassifikatsioon, aeg, koht ja isikud.

Peale isiklike kuritegude tuleb muidugi arvestada ka gruppide kuritegusid eesti rahva suhtes. Kuulumine Eesti Komparteisse või pea olema iseenesest karistatav — küll aga kuulumine KGB-sse ja selle erüosakondadesse nagu igasugu kohtukolleegiumid ja psühhiaatria erikomisjonid, kes on saatnud ja saadavad süütuid eestlasi Gulagi Arhipelaagi. Meile on teada nende isikute nimed ja me hoiatame neid, kes praegu kurnavad eesti rahvast:

Me jälgime teie rahvusvahelise õiguse vastast kuritegevust!

See saab dokumenteeritud ja nii nagu praegu veel peavad natsi sõjakurjategijad vastust andma oma roimade eest, nii tuleb kohtumõistmise aeg ka teie kätte.

Kui ma olin 13-aastane koolipoiss Valgas, siis andis mulle vaimustust ja eeskuju Riigiküla lahing ja noore allohvitser Harald Nugiseks. Tänapäeval olen leidnud uue innustaja kuju, ja see on Kodu-Eesti vabadusvõitleja: nimetame siin ainult nimesid nagu Jüri Kukk ja Mart Niklus. Hoidkem alati oma silmade ees, et need mehed on tõelised tänapäeva Eesti kangelased. Nemad tiivustavad meie tegevust ja ootavad seda — ning nende saatus oleneb suurel määral me tegevuse effektiivsusest", lõpetas L. Savi.

ÜEKN esimehe programmilise kõne järele võttis Rahvuskongress ühehäälel vastu kongressi üldresolutsiooni meie rahvusliku tegevuse põhimõtete ja eesmärkide kohta. (Resolutsioon avaldatud teisal). Järgnes töökomisjonide aruannete ja resolutsioonide teadmiseks võtmine ja manifesti vastuvõtmine. Üksmeelne Rahvuskongress lõppes EKN esimehe Laas Leivati lõppsõna järele võimsalt hümni laulmisega.

Kolme parteijuhi vaidlus ei toonud uut

OTTAWA — Möödunud nädala algul toimus kolme parteijuhi valimisteeelne vaidlus tv-kaamerate ees. Teisipäeval prantsuskeeles ja kolmapäeval ingliskeeles. Debatt ei toonud midagi uut. Konservatiivide liider Brian Mulroney heitis peaminister John Turner'ile ette truude parteitegelaste senatisse ja muudele kõrgetele kohtadele nimetamist ja nimetas teda „riigi puudujäägi isaks" (Turner oli varem majandusminister). John Turner omakorda tuletas oma oponendil meelde, et ta on kahekeelne lubades oma toetajatele kõrgeid kohti Ottawas, kuid samal ajal süüdistas „onupojapoliitikas" liberaale.

Uusdemokraatide juht Ed Broadbent jätkas juba varemalt esitatud võrdlust, et John Turner ja Brian Mulroney on ühesugused Bay tänava (börsimaaklerite asukoht) mehed ja nende poliitika on samasugune. Ainult NDP erakond pakkuvat uut tavalisele kanadalasele.

Küsimusele, kes võitis vaidluse on antud vastuseid — ei keegi, kuid ajakirjanduses peetakse Brian Mulroney't võidumeheks. Kas kuulajad muutsid oma senist seisukohta kuidas hääletada? Enamik vastas — ei.

KARASTAV
ESTO ÕLU
kuumadel päevadel Esto meenutamiseks
MÜÜGIL BREWER'S RETAIL'IS
845 Broadview Ave.
Esmasp. – kolmap. 12–8, neljap.,
reedel 10.00–10.00 p.l., laup. 10.00–8.00 p.l.
Hamiltonis Amstel Brewery, 201 Burlington St.
Tel. 525-1515

GARDENIA
FLOWERS & GIFTS
362 Danforth Ave.,
Toronto, Ont. M4K 1N8
Tel. (416) 466-1951
466-1502
MEIE ÄRIS ON SAADAVAL RIKKALIKUS VALIKUS
VALIK LILLI erisündmusteks ja tähtpäevadeks.
Samuti käsitöö kinkeesemeid —
KULLASEPA, MEREVAIGU-, KERAAMIKA-, NAHA ja PUUNIKERDUSE alal.
Kõneldakse eesti, läti ja inglise keelt.
Avatud suvekuudel: nädalapäevil 8.30–5 p.m., laup. 8.30–3 p.m.
Pikkadel nädalalõppudel ka laupäeval suletud.

Eesti arst valvekorras

4., 5. ja 6. augustil
Dr. J. Marley 921-7777
11. ja 12. augustil
Dr. A. Rebane 461-6383
18. ja 19. augustil
Dr. T. Maimets 469-1322
25. ja 26. augustil
Dr. M. Leesment ... 481-6834

Pessimistlik Noorte Konverents

Esto '84 ajal toimunud üheks vähemalatuslikuks, kuid omapäraseks ja huvitavaks ürituseks oli 11. juulil Royal Yorkis peetud Noorte Konverents, mille korraldajaks ja juhatajaks oli Esto Peakomitee poolt määratud Peeter Einola. Noori oli konverentsile tulnud umbes 50.

Noorte Konverentsi teemaks oli „Eestlus ja tulevane generatsioon". Selle teema käsitamiseks esines prof. Tõnu Parming Marylandi ülikoolist pikema ettekandega „Väliseestluse säilitamine — sajandivõrra probleemaatikat".

VÄLISEESTLUSE TULEVIK

Oma ettekandes andis referent väliseestlusest selle tekkimisest alates käesoleva sajandi algusest kuni praeguse ajani ja ennustuseni oletatava arengu kohta tuleva uue aastatuhandeni. Kõneleja kokkuvõte väliseestluse mineviku ja üldjoontes ka oleviku kohta oli ajalooliselt asjalik ja ülevaatlik, järeldused aga praegusest olukorrast ja tuleviku väljavaate esitus eestluse ja eesti keele osatähtsuse kohta olid aga suvalised, pessimistlikud ja vaieldavad ning eestluse säilitamise eesmärgi seisukohalt negatiivsed. Eestlusele ja eesti keele säilitamisele ennustati enam-vähem kadu. USA minoriteetide mineviku põhjal ennustati eestlaste muutumist ingliskeelseteks ameeriklasteks, kes oma päritolu suhtes on ainult teadlikud, et nad pärinevad eestlastest. See on umbes areng, nagu see USA-s on olnud poolakail ja ukrainlastel. Eesti keele säilitamisel noorema põlve juures ei olevat suuremat tähtsust, võib olla ka ingliskeelne eestlane. Ettekande lõpuosa meenutas põhimõtteliselt juba A. Grenzsteini omaaegseid ennustusi, mis aga eestlaste hilisema ajaloo poolt ümber lükati.

„ESTO-America"

Prof. T. Parmingu ettekandele järgnes ligi 100-protsendiliselt ingliskeelse ajakirja „ESTO-America" toimetaja Juta Ristsoo ettekanne „ESTO-America — lähteid eesti ajakirjandusele ja keelele". See ettekanne oli eelmisest veelgi radikaalsemalt eesti keelele, eriti eestikeelseajakirjandusele kadu ennustav, mille asemele tulevad eestlastele ingliskeelsed väljanded, nagu seda on ingliskeelne „Esto-America". Noorem põlv ei suuda või taha eestikeelset ajakirjandust lugeda, see olevat neile kuiv, raske keelega ja mitte huvipakkuv. Isegi referent ise ei saavat New Yorgi „Vaba Eesti Sõnast" hästi aru ja üldse ta ettekanne oli New Yorgi eesti ajalehe ja selle toimetaja suhtes ironiseeriv ja väljakutsuv ründamine, samuti Ülemaailmse Eesti Kesknõukogu esimehe üle ironiseerimine. Kuna praegused eesti ajalehed nooremale põlvele ei kõlba, on ta hakanud uut ingliskeelset ajakirja välja andma ja loodab, et noored seda loevad. Eestikeelse ajalehe lugejaiks jäävat väike grupp eestlasi, ja neile võiks Põhja-Ameerikas üks eestikeelne leht ilmuda. Praegu ilmub Põhja-Ameerikas teatavasti 5 eestikeelset ajalehte ja mitu ajakirja.

LAUDKONNAVESTLUS

Juta Ristsoo ettekandele järgnes laudkonnavestlus, millest võtsid osa Karl Arro (Toronto), Toomas Ilves (Vancouver), Aldo Raadik (Austraalia) ja Juta Ristsoo. Vestluses K. Arro tõi esile vanema ja keskmise põlve seisukohti, mis ei lange kokku Juta Ristsoo seisukohtadega. Ta esitas ka küsimuse, kuidas „Esto-America" katab väikese tiraazhi juures oma majanduslikud kulud? Sellele ei saadud vastust.

Laudkonna teised osavõtjad olid Juta Ristsoost palju tagasihoilikumad.

Kokkutulnud noored kuulasid ettekandeid suure huviga, kuid said ühekülgse ennustuse eestluse ja eesti keele tuleviku kohta.

Koosolekul oli ka väga omapäraseid väljendusi. Nii leidis läbirääkimistel Margus Jukkum (Toronto), et eesti ajalehed olevat sama vastumeelsed lugeda kui Nõukogude Eesti „Kodumaa", ja neis ei olevat midagi peale surmakuulutuste. Selle väljastumise suhtes sai korduva nõudmise peale sõna kohalolev „Meie Elu" esindaja, kes protesteeris eesti ajakirjanduse kommunistliku „Kodumaaga" võrdlemise ja eesti ajakirjandusele surmakella löömise vastu.

BALTI NOORTE KONGRESS

Konverentsi positiivseks osaks oli Martin Suubergi (USA) ettekanne Balti Noorte Kongressist, mis käesoleval suvel toimub Toronto lähedal, Kanadas, ja koostööst balti rahvaste vahel. Selles küsimuses oli ka laudkonnavestlus, kus esinesid Martin Suuberg (USA), Mart Kikerpuu (Stockholm), Juta Ristsoo (USA) ja Kaja Kool (USA). Sellega ühenduses käsitati ka Vabadussõitu Läänemerel, mis on kavandatud selleks suveks. Sellest informeeris Kaja Kool. Viimaste teemade käsitamine näitas, et eesti noorte hulgas on elavat huvi meie vabadusvõitluslikule tegevusele kaasaaitamiseks.

VAATLEJA

Rahvuskongressi . . .

(Algus lhk. 2)

neil on vaja meie abi, niipalju kui oskame ja suudame seda anda. Peame oskama nendega kontakti võtta — ja seda muidugi ühepoolselt. Kuulgu nemad seal meie püüdest ja meie võitlusest ja sellest, kui suur on Esto jõud. Peame oskama sisuda Eesti ja teiste Balti riikide saatust Vaba Maailma julgeoleku küsimusega. Läänemaailm võiks nõuda Venemaalt: näitamaks nende head usku ja tõendama, et nende rahuarmastus on aus. Kuidas paremini saab Nõukogude Liit tõendada oma rahuarmastust, kui et ta loobub oma sõjalisest okupatsioonist Balti riikides, tõmbab oma väed sealt vabatahtlikult välja ning austab neid lepinguid, mis ta on sõlminud iseseisva Eesti, Läti ja Leeduga.

Peame mõtlema ka selle peale, kuidas aidata meie rahvast ja eriti vabadusvõitlejaid praegu kannataval kodumaal. Üks moodus selleks on, et me hoolitseme selle eest, et nii üksikisikute kui ka organisatsioonide kuritoed eesti rahva vastu on juba praegu dokumenteeritud: klassifikatsioon, aeg, koht ja isikud.

Peale isiklike kuritegude tuleb muidugi arvestada ka gruppide kuritegusid eesti rahva suhtes. Kuulumine Eesti Komparteisse ei pea olema iseenesest karistatav — küll aga kuulumine KGB-sse ja selle eriosakondadesse nagu igasugu kohtukolleegiumid ja psühhiaatria erikomisjonid, kes on saatnud ja saadavad süütuid eestlasi Gulagi Arhipelaagi. Meile on teada nende isikute nimed ja me hoiatame neid, kes praegu kurnavad eesti rahvast:

Me jälgime teie rahvusvahelise õiguse vastast kuritegevust!

See saab dokumenteeritud ja nii nagu praegu veel peavad natsi sõjakurjategijad vastust andma oma roimade eest, nii tuleb kohtumõistmise aeg ka teie kätte.

Kui ma olin 13-aastane koolipoiss Valgas, siis andis mulle vaimustust ja eeskuju Riigiküla lahing ja noorem allohvitser Harald Nugiseks. Tänapäeval olen leidnud uue innustaja kuju, ja see on Kodu-Eesti vabadusvõitleja: nimetame siin ainult nimesid nagu Jüri Kukk ja Mart Niklus. Hoidkem alati oma silmade ees, et need mehed on tõelised tänapäeva Eesti kangelased. Nemad tiivustavad meie tegevust ja ootavad seda — ning nende saatus oleneb suurel määral me tegevuse effektiivsusest", lõpetas L. Savi.

ÜEKN esimehe programmilise kõne järele võttis Rahvuskongress ühel häälel vastu kongressi üldresolutsiooni meie rahvusliku tegevuse põhimõtete ja eesmärkide kohta. (Resolutsioon avaldatud teisal). Järgnes töökomisjonide aruannete ja resolutsioonide teadmiseks võtmine ja manifesti vastuvõtmine. Üksmeelne Rahvuskongress lõppes EKN esimehe Laas Leivati lõppsõna järele võimsalt hümni laulmisega.

8000 võistlejat olümpiamängudel

Kahekümnekolmandad olümpiamängud algasid Los Angeles'is laupäeval, 28. juulil ja lõppevad pühapäeval, 12. augustil viimaste võistlustega vettehüpetes, ratsutamises ja kergejõustikus.

See olümpiaad on Ameerika Ühendriikides arvult kolmas. Esimene toimus Missouri osariigis St. Louis'i linnas 1904. a. ja teine Los Angeles'is 1932. a. Vaatamata sellele, et Nõukogude Vene algatusel veel 13 teist kommunistlikku riiki neid olümpiamänge boikoteerivad, on Rumeenia, Jugoslaavia ja Hiina osavõtjate riikide hulgas. Riikide arv on rekordiline — 140. Osavõtjate sportlaste arvu arvestati ligi 8000. Eelmine rekord oli 1972. a. Münchenis, kus osavõtjaid oli 7830 122-st riigist. Võisteldakse 27-s erispordiharus ja auhindadena antakse välja üle 650-ne medali.

Võistluste jälgimiseks oli üle maailma kokku tulnud üle 7000-de ajakirjaniku, kelledest kolme Liibüa'st ei lubatud maale. Võistlejate kaitseks palgati üle 17.000 politseiniku ja erariides julgestusametniku, suur hulk helikoptereid ja varustati need kõige moodsamate julgestusvahenditega.

525 MILJONIT DOLLARIT

Esmakordselt olümpiamängude ajaloos majandatakse see olümpiaad, mis läheb seniste kalkulatsioonide järgi maksma üle 525 miljoni dollari, eramajanduslikul alusel, ilma, et oleks riigi ja Los Angeles'i linna maksumaksjate raha selleks kulutatud. Ameerika TV ABC maksis 225 miljonit Ameerika saadete õiguse eest ja 30 firmat üle 115 miljoni selle eest, et neile lubati ärikuulutustel kasutada olümpiasümbolit. Kulusid hoiti kokku sellega, et avamine ja suur osa võistlusi peeti olemasoleval suurel spordiväljakul „Colliseum'is", kus pealtvaatajatele on 93.000 istekohta. Sportlased majutati ülikoole elamutesse ja 50.000 Californias elavat ameeriklast vabatahtlikult töötasid ilma tasuta olümpiaadi korraldamiseks.

AVAMINE

toimus laupäeval, 28-l juulil Colliseumis, kus kava korraldajaks oli kuulus kinofilmide produtseerija David Wolper Hollywood'ist, kes oli koostanud ekstravakantse kava 9000 osavõtjaga, mis kanti ette 84 klaveri muusika saatel ja kus 1065 noort hoidsid poolteise meetri läbimõõduga heliumiga täidetud õhupalli. Marsi mängimiseks oli 7755-liikmeline orkester (suurim, mis kunagi olümpia mängudel esinenud). See tohutusuur mass esinejaid algul moodustas olümpiamängude sümboli, hiljem nendest osa ingliskeelse sõna WELCOME. Selles formatsioonis lasti pallid õhku. Selle järele saabus kohale president Ronald Reagan koos abikaasaga. Järgnes USA hümn, mida laulis kogu rahvas püsti seistes. Esinejate mass klaverimängu saatel moodustas uuesti mitmeid geomeetrilisi kujusi ja selle järele kujundas USA maaala piirid.

Väljakule ilmusid uued esinejad, seekord sõites suurtes puldaniga kaetud hobuvankrites, kujutades Kaliforniasse saabuvaid esimisi asukaid. Vankritest väljusid mehed oma naiste ja lastega, kes kõhe alustasid suurt rõõmupidu. Pärast pidutsemist ehitati ka esimesed elamud. Oli veel mitmeid ettekandeid ja siis esinejatemass lahkus väljakult.

8000 VÕISTLEJAT

Võimas 7755 liikmeline orkester alustas marsimuusikat ja ligi 8000 võistlejat hakkas saabuma väljakule. Kõige ees olümpialipp, selle järel korraldatav juhtkond. Olümpiamängude traditsiooni kohaselt saabusid esimistena kreeklased oma lipuga, siis teised riigid lippudega tähestiku järjekorras. Ameeriklased, kui korraldajad, tulid kõige viimastena.

Kui kõik võistlejad olid kohale jõudnud, tervitas esimesena lühikese kõnega Ameerika Olümpiakomitee esimees Peter Meberroth ja teisena Rahvusvahelise Olümpiakomitee president Juan Antonio Samaranch. Selle järele president Ronald Reagan kuulutas olümpiamängud avatuks. Väljakule toodi suur olümpia-lipp, mis heisati lipuvardasse. Võistlejate vandeandmise järele lasti lendu 2500 tuvi.

Kohale jõudis olümpiatuli, mille jooksuga väljakule tõi naissportlane Gina Hemhill, kelle vanaisa oli kuulus ameerika sportlane Jesse Owens.

Jooksurajal võttis tule üle 1960. a. kuldmedali võitnud ameeriklane Rafer Johnson, kes enne süütas suure olümpiasümboli viis rõngast, kust tuli ise edasi kandus suurt toru kujutavale tõrvikule. Kogu kava oli kolossaalne ja väga hästi läbiviidud. Ilm oli ilus ja temperatuur 31,1 C.

HARALD RAIGNA

Eesti Sihtkapital Kanadas

Annetused, testamendi-pärandused ja mälestusfondid on tulumaksuvabad. Suunake oma annetused noortele ja teistele eesti organisatsioonidele

Eesti Sihtkapital Kanadas

kaudu tulumaksuvaba kviltungi saamiseks. — Eesti Maja, 958 Broadview Ave. Toronto, Ont. M4K 2R6

Iga uus „MEIE ELU" tellija aitab kaasa sisukamale ajalehele.

Esto '84 külalised üheksalt maalt ringreisil

Kas tuleval suvel sõidame Alaskasse?

Esto '84 raames kavandatud nädalane ringreis omnibussiga Ottawasse, Montreali, Quebec City'sse ja Gananoque'i jõudis Kalju Jõgi juhtimisel tagasi Toronto Eesti Maja juurde. 47 eestlast üheksalt maalt sulasid kokku sõbralikuks grupiks.

Esindatud olid järgmised asukohamaad: Brasiilia (1), Belgia (1), Shveits (1), Inglismaa (1), Rootsi (4), USA (15), Saksamaa (12), Kanada (9) ja Austraalia (3). Vanimaks reisijaks oli 84-ja aastane Jenny Türn ja kaugemalt tulnuiks perekond Salu Australiast. Saksamaalt tulnuist 2 eesti daami olid Berliinist.

Kalju Jõgi oli läinud aastal viibinud enne oma südameoperatsiooni Toronto Western haiglas ja seal kohtunud oma palatikaaslase Robert Fettesega, kes osutus Mount Forestis asuva tuntud reisibüroo omanikuks. Vestlustes tuli mõte korraldada grupirejs Lääne-rannikule eesti suvepäevadele. Reis teostus, leides suurt poolehoidu siinses eestlaste peres. Ja nii kujuneski Esto '84 raames uue ringreisi korraldamine Kalju Jõgi juhtimisel. Fettes Tours & Travel Ltd. lahendas õnnestunult tehnilise külje.

Moodne turismibuss võttis reisijad peale Toronto Eesti Maja ees esmaspäeval, 16 juulil kell 8 hommikul sõideti Peterborough kaudu, kus peatuti lühemaks ajaks Trent-kanali lüüside vaatlemiseks. Õhtupoolikuks jõuti Ottawasse, kus peatus oli varutud Lord Elgin hotellis. Õhtusöögi järele tehti paadisõit piki Rideau kanali ja jõge. Järgmisel hommikul tutvuneti linnaga ja jälgiti Parlamendihoone ees vahtkondade vahetust. Varasel pärastlõunal jätkati reisi Montreali, kus peatus oli varutud kaunis moodsas Maritime Travelodge'is. Külastati mitmeid vaatamisväärsusi ja tutvuneti ka Notre Dame kirikuga.

Neljandal päeval jätkus reis piki maalilist St. Lawrence kaldateed Quebec City'sse, mis oma vanalinna kitsaste tänavatega ja „toompeaga" tuletab meelde meie kodumaa pealinna.

Quebeci sadamas oli võimalus näha ka mõnda purjelaeva, mis viibisid Kanadas seoses juubeliaastatega. Samuti nauditi kohalikku „ööelu" ja õpiti tundma kohaliku elanikkonna vastumeelsust inglise keele vastu. Kohvikuis ja restoranides aga oldi reisiseltskonna vastu sõbralikud, kui saadi aru, et tegemist eestlastega kui välismaalastega. Omapäraseks kujunes juhuslik kokkusattumine daamiga kõrvallauas, kes osutus eestlannaks Venetsueelast.

Kuuendal päeval veedeti huvitav aeg Gananoques, külastades Kanada huvitavamat vaatamisväärsust — Upper Canada Village. Veetnud öö kohalikus Gananoque hotellis, algas reis tagasi Toronto suunes. Tutvuneti kauni maastikuga, saarekeste ja veekogudega laevasõidul Tuhande Järve aladel. Jõuti tagasi Torontosse pühapäeva õhtul, kus reisijaid ootasid Eesti Maja ees seitse taksiautot, et saabujaid kodudesse viia. Kuigi juba Gananoque's oli peetud lõpupidu ja kasutati Kalju Jõgi poolt levitatud Sõdurilaulude laulikut, siis Torontos lahkudes bussist kõlas veelkord „Meid lahkumine kurvaks teeb..."

Puhanud nädalasest reisist ja sellele eelnenud Esto '84 pingest, on juba liikumas mõte tulevasuviseks ringreisiks Alaskasse. Kolmkümmend päeva kuluks ringreisiks — Torontost Alaskasse, Vancouveri, Portlandi ja Yellowstone Parki ning sealt kaunite suurte järvede kallaste kaudu tagasi Torontosse.

S. HOPPE CLEANING & BUILDING CARE LTD.
Puhastan keemiliselt vaipu, mööblit ja akende pesemine.
Söögituba, elutuba ja koridor $59.95
SAMUEL HOPPE
Äris: tel. 686-4030 Kodus: tel. 686-4395

RE & RE AUTO COLLISION
TEEN IGASUGUSEID AUTOKERE PARANDUSI
Räägitakse eesti keelt. — R. POLASHEK
Helistage: 251-4544. Külastage: 37 Magnificent Rd., Etobicoke

C. OTTWAY HERBALIST
Ravitaimed, tervislikud toiduained, vitamiinid ja mineraalid.
Nõuanne ja sõbralik teenimine eesti rohuteadlase A. TOIGER'i poolt.
300 Danforth Ave. Toronto, Ont. M4K 1N6. Tel. 463-5125

TORONTO LINN

Jäätmete äraviimise teadaanne Simcoe Day (Civic Holiday) Esmaspäeval, 6. augustil 1984

Esmaspäeval, 6. augustil 1984 EI OLE jäätmete äraviimist.

Regulaarne esmaspäevane (6. aug.) äraviimine toimub teisipäeval, 7. augustil.

Regulaarne teisipäevane (7. aug.) jäätmete äraviimine toimub kesknädalal, 8. augustil.

Kesknädalal, 8. augustil EI OLE ajalehtede ja suuremate esemete äraviimist.

Hoia alles ajalehed ja suuremad esemed. Nende äraviimine toimub kolmapäeval, 15. augustil.

Meeldetuletus: Torontos on 17 klaas- ja metallpurkide kogumispunkti. Aprilli jooksul koguti 243 tonni ajalehti, 37 tonni klaasi ja 6 tonni plekkpurke. Lisainformatsiooniks helistage 947-7742.

R. M. Bremner, P.Eng., F.I.C.E.
Commissioner of Public Works

ESTO '84
KONTOR AVATUD
Eesti Majas esmapäeval ja neljapäeval kella 2.00—8.30 p.l. Tel. 465-1834.
MÄLESTUSESEMED MÜÜGIL
● TELLITUD EESTI LIPPUDE KÄTTESAAMINE ja uute tellimiste vastu võtmine.
Kontor suletud 6. augustil (Civic Holiday)

Üllatus „Sun'i" lugejatele

Metropolitan Toronto nõukogu esimees Paul Godfrey teatas, et ta astub tagasi Metro Nõukogu esimehe kohalt ja võtab vastu ajaleht „Toronto Sun" väljaandja koha. „Toronto Sun" on viimasel ajal tunduvalt kaldunud kõrvale oma endiselt joonelt ja kardetakse, et ta teeb seda ka tulevikus oma uue väljaandja juhtimisel.

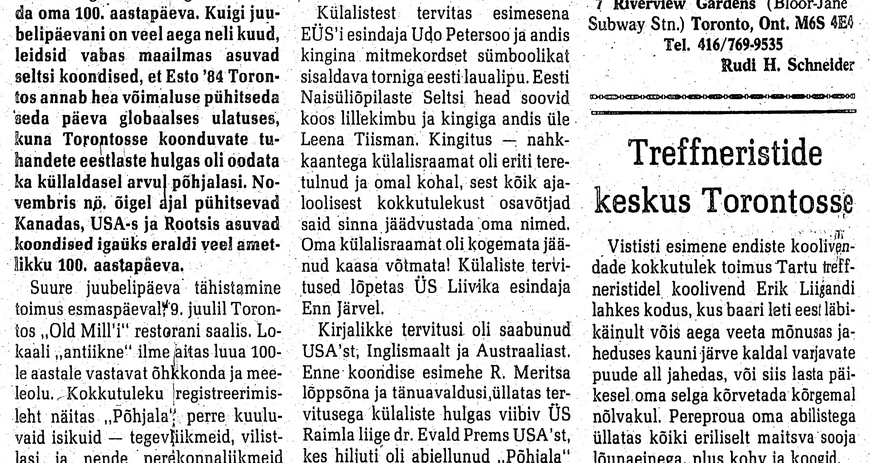

Esto '84 keskuseks kujunes Toronto Eesti Maja kus liikus rahvast varahommikust hilisõhtuni. Suures saalis einetati, karastati end jookidega ja kuulati muusikat. Pildil — Rahvapillide Orkester esinemas. All – vaade saalile reedel, 13. juulil kell 11 hommikul. Foto — S. Preem

EÜS Põhjala 100 aastat

Juubeli tähistamine Torontos

Eesti üliõpilasorganisatsioonide hulgas on vanuse poolest Eesti Üliõpilaste Seltsi järel teisel kohal EÜS Põhjala. Selts asutati Peterburis 13. novembrini 1984. a. ja võib sellega tänavu sügisel tähistada oma 100. aastapäeva. Kuigi juubelipäevani on veel aega neli kuud, leidsid vabas maailmas asuvad seltsi koondised, et Esto '84 Torontos annab hea võimaluse pühitseda seda päeva globaalses ulatuses, kuna Torontosse koonduvate tuhandete eestlaste hulgas oli oodata ka küllaldasel arvul põhjalasi. Novembris nõ. õigel ajal pühitsevad Kanadas, USA-s ja Rootsis asuvad koondised igaüks eraldi veel ametlikku 100. aastapäeva.

Suure juubelipäeva tähistamine toimus esmaspäeval 9. juulil Torontos „Old Mill'i" restorani saalis. Lokaali „antiikne" ilme aitas luua 100-le aastale vastavat õhkkonda ja meeleolu. Kokkutuleku registreerimisleht näitas „Põhjala" perre kuuluvaid isikuid — tegevliikmeid, vilistlasi ja nende perekonnaliikmeid USA-st 27, Kanadast 21, Rootsist 11 ja Saksamaalt 3.

Koosviibimine algas tunniajalise aktusega, mille avas USA koondise liige vil! Harald Tombach, tervitades põhjalasi ja külalisi ning tänades Toronto koondise korraldavat komiteed. Kõneleja rõhutas ka, et kokkutuleku eesmärk ei ole ainult juubelit pidada, vaid uuendada ka sõprussidemeid laialipillatud liikmete vahel.

Järgnes lühike palvus ja lahkunud põhjalaste mälestamine Kanada koondise vil! Georg Soansilt. Vaikse leinaseisaku ajal mängis koondise esimees vil! Raoul Merits klaveril Topmani „Requiem aeterna".

Peokõne pidas „Põhjala" keskjuhatuse esimees vil! Aleksander Terras Saksamaalt, alutades seda deviisiga „Töö isamaa kasuks", mille järel püüdsid käia 12 asutajat liiget 100 aasta eest Peterburis. Rääkides Eesti avalikus elus tuntuks saanud põhjalastest, tõstis kõneleja eriti esile riigivanemat ja juristi Ants Piipu, kui väljapaistvat kuju Eesti iseseisvuse saavutamisel ja Eesti välispoliitika kujundamisel. Ning kõne lõpetasid president Reagani sõnad, mis tõendavad, et meil leidub maailmas ikka veel sõpru.

Rootsist tõi tervitusi noorema generatsiooni esindaja ksv! Aino Lepik (Rootsi koondis on tagasi läinud „Põhjala" esialgse vormi, so. segaseltsi juurde) mainides, et kui ei kao eesti keel, ei kao ka eesti kultuur.

Külalistest tervitas esimesena EÜS'i esindaja Udo Petersoo ja andis kingina mitmekordset sümboolikat sisaldava torniga eesti laualipu. Eesti Naisüliõpilaste Seltsi head soovid koos lillekimbu ja kingiga andis üle Leena Tiisman. Kingitus — nahkkaantega külalisraamat oli eriti teretulnud ja omal kohal, sest kõik ajaloolisest kokkutulekust osavõtjad said sinna jäädvustada oma nimed. Oma külalisraamat oli kogemata jäänud kaasa võtmata! Külaliste tervitused lõpetas ÜS Liivika esindaja Enn Järvel.

Kirjalikke tervitusi oli saabunud USA'st, Inglismaalt ja Austraaliast. Enne koondise esimehe R. Meritsa lõppsõna ja tänuavaldusi, üllatas tervitusega külaliste hulgas viibiv ÜS Raimla liige dr. Evald Prems USA'st, kes hiljuti oli abiellunud „Põhjala" surnud vilistlase lesega.

Kuna „Põhjalas" peale arstide, inseneride ja muude teadlaste leidub ka head muusikarahvast (Käbi Laretei Rootsist!), siis saadi lõunasöögile järgnenud eeskava kolme neljandiku osas täita oma jõududega. Külalisena pakkus meelelahutust sopran Tamara Norheim. Tema meeleolukaid soololaule ja duette koos korraldava komitee liikme, tenor Georg Soansiga, saatsid klaveril häid pianistivõimeid omav koondise esimees R. Merits ja teine komitee liige, rahvapillide meister vil! Oskar Haamer kandlel.

Koosviibimisel oli selle mandri põhjalastel võimalus kätte saada Põhjala poolt juubeli puhul Rootsis väljaantud ainulaadset pilditeost „Vabadussõja monumendid iseseisvas Eestis". Teos sisaldab 72 pilti Eesti Vabadussõja mälestussammastest, mis nüüd punaste poolt on lammutatud.

Veidi üle nelja tunni kestnud üritus jättis kindlasti osavõtnutele ilusa mälestuse ning täitis ka oma teise ülesande — lähendada laialipillatud ja kaugelviibivaid põhjalasi üksteisega.

E.R.

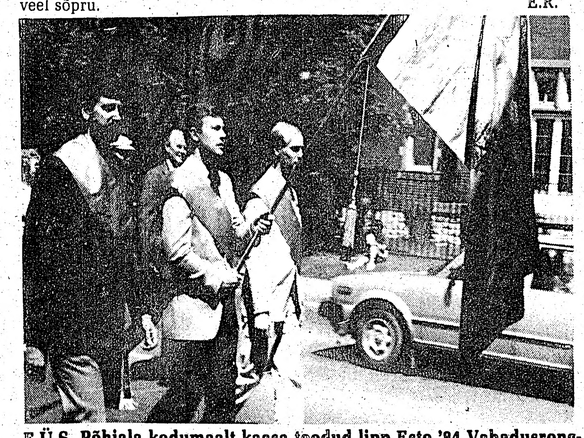

E.Ü.S. Põhjala kodumaalt kaasa toodud lipp Esto '84 Vabadusrongkäigus. Lippu kannab Jaak Treiman, vasakul Indrek Ott, paremal Andrus Käärik. Foto — O. Haamer

SUURTE KOGEMUSTEGA EUROOPA RÄTSEP
õmbleb
KVALITEET-MATERJALIST
naistele ja meestele
KOSTÜÜMID ● MANTLID
● ÜLIKONNAD
OLD MILL TAILORS
7 Riverview Gardens (Bloor-Jane Subway Stn.) **Toronto, Ont. M6S 4E4**
Tel. 416/769-9535
Rudi H. Schnelder

Treffneristide keskus Torontosse

Vististi esimene endiste koolivendade kokkutulek toimus Tartu treffneristidel koolivend Erik Liigandi lahkes kodus, kus baari leti eest läbikäinult võis aega veeta mõnusas jaheduses kauni järve kaldal varjavate puude all jahedas, või siis lasta päikesel oma selga kõrvetada kõrgemal nõlvakul. Pereproua oma abilistega üllatas kõiki eriliselt maitsva sooja lõunaeinega, plus kohv ja koogid.

Kokkutulnuid oli kolmekümne ümber, keda esitleti nimede järgi, kusjuures igaüks nimetas oma kooli lõpetamise aasta. Selgus, et peagu kõik olid lõpetanud kolmekümnendais aastais. Eelnenud aastakümnesse kuulusid vaid dr. Aleksander Massakas Kaliforniast, aastaga 1923 ja Aadu Elleri samast ning Ilmar Rebane USA-st aastaga 1925. Nendest esimene ja viimane olid ainsaks kohalolevaiks „oberostideks".

Nimelt, nagu teada, ühendati Treffneri kool ja endisest Tartu Aleksandrikoolis okupatsioonlaegse saksa lütseumi kaudu üle tulnud eestlastest õpilaskond üheks Hugo Treffneri nimeliseks eragümnaasiumiks. Esialgu oli väikesi hõõrumisi kahe poole vahel, mispuhul algupärased treffneristid hakkasid teisi kutsuma „oberostideks". Selliselt kutsuti nimelt tookordse saksa okupatsiooni-aegset, kohal käibivat saksa raha.

Üllatusnumbriks oli kokkusaamisele tulnud üle 90-aasta vanune dr. Karl Taagepera, kes oli Treffneri kooli lõpetanud aastal 1914! Lühikeses sõnavõtus iseloomustas ta pisut oma aega, meenutades ka mõningaid tollest ajast pärinevaid treffneriste, nagu loomaarst Avasalu, kohtuminister J. Müller jt. Dr. Massakas aga seletas nooremaile, mis tähendas „oberost".

Niiöelda ametlikust küljest sai teatavaks, et senine kauane treffneristide asjaajamist korraldanud vilistlaskogu esimees USA-s, Villi Kangro, on halva tervisliku olukorra tõttu oma tegevusest loobunud ja kõik üldise asjaajamise üle andnud Erik Liigandile Torontos, kelle poole siis neis asjus tuleb tulevikus pöörduda. Oli üks väga armas ja mugav olemine, kus klõpsutati ka tihedalt fotokaameraid, peamiselt kohalolnud daamide poolt, kuna „härrad treffneristid" trügisid kõik fotodele poseerima. Muide — A. Niitme tutvustas oma mälestusraamatut, mis ilmus möödunud aastal Treffoonia 100 aasta juubeli puhul.

I.R.

Haapsalu koolide endiste õpilaste jällenägemisrõõm

„Sina oled jäänud endiseks rõõmsaks ja vallatuks Lindaks, nende hulkade aastate mööddudes, mil sind pole näinud, aga Leidat ma küll ära ei tundnud." „Mis nüüd mina, aga vaata Aino, just selline, nagu ta mu ees pingil istus, küll saatus on talle olnud armuline." „Tead, Lydia maeti hiljuti Haapsalu kalmistule, Erika käis matusel..."

Sellised olid jutud, mis ESTO '84 nädalal, reedel, Kolmainu kiriku seltskondlikus ruumis kõneldi. Neis peegeldus jällenägemisrõõm, siiras südamlikkus, kuid ka kurbus ja niiskeid silmi.

Avasõna sellel pidulikul sündmusel ütles peakorraldaja Roman Marley. Ta toonitas hoogsat, võimsat ja üllast ESTO '84 avamist, kuna vabas maailmas ei ole varem nii suurel hulgal eestlasi olnud koos. Samuti tervitas kõneleja endisi Haapsalu koolipoisse- ja tüdrukuid Läänemaa Ühisgümnaasiumi 65. juubeli puhul, mis küll on hiljem 19. XII s.a.

Koosolijaid, ühes abikaasadega, oli 81. üllatavalt palju L.Ü.G-st -59; Tööstuskeskkoolist-5 ja Õpetajate Seminarist-3. Rootsist saabunuid oli 13; USA-st 6 ja Austraaliast 1.

Täieliku ülevaate Haapsalust 13. sajandist tänapäevani andis Ervin Aleve. Luuletuse: „Taas mõtteis Haapsalus, kunagises koolilinnas", kandis ette Hella Leivat. Ta meenutas idüllilist suvituslinna, mis oli paljutele läänlastele koolilinn, oma kooli ja endisi õpetajaid, keda ta üle aastate ja olukordade ikkagi austab ja respekteerib.

Asta Kaups laulis Peeter Kaupsi klaveri saatel Merikanto: „Kas mäletad veel seda viisi" ja Toominga „Kanarbiku nõmm." Samuti kõneles Asta kohtumisest kodumaal endiste klassikaaslastega ja Siberist naasnud klassijuhataga.

Erika Reeder tõi tervituse, millise saatsid 10. VI s.a. endised L.Ü.G. õpilased Tallinnast. See oli soe tervitussõnum neile, kes varem samas koolis käinud, samadel pinkidel istunud, samadel laudadel kirjutanud. Nüüd mälestustes tagasi Haapsalus muutuvad kõik samas koolis õppinud ka samaealisteks.

Rootsist saabunud, õda Mihkla, soovis sealviibivate koondiste poolt siirast jällenägemist.

Pr. Mutt-Vaigus tõi tervituse Uus-Meremaalt: „Mälestused on kui aare, millest keegi loobuda ei saa..."

Aleksander Järv, Baltimorest, meentas huumorikalt oma koolipõlve Haapsalus ning luges luuletuse Läänemaast, milline kunagi ei jõudnud kirjandusse.

Heino Jõe uudisjutu, Haapsalu lossi valgest Daamist, esitas Ermi Soomet. Haapsalu Tööstuskeskkooli (poiste kool) endine õpilane, Endel Toomingas kõneles noorusaastaist Haapsalus, milledest tal on vaid ilusad mälestused. Seal oli hea läbisaamine teiste koolidega. Hubane on vahetada mõtteid ja mälestusi. Kodu-Eestist oli saabunud luulevormis mõte: „Mu koolipidudelt tüdrukud käivad nüüd kandekotiga. See on aeg, kus Sinilind lendas minema. Lendas otsima kadunud noorusmaad. Hoidke poisid neid tüdrukuid, kes pärit koolipidudelt."

Ellen Jõe väljendas rõõmu olla taas koos Haapsalu õpilastega, kuna Haapsalu on talle väga lähedane.

Ervin Aleve tänas kokkutuleku „peameest" Roman Marley'd tubli ja täpse organiseerimis töö eest, mida koosviibijad aplausiga täiendasid. Ervin toonitas, et nüüd oleme rohkem kokku liitunud kui varem!

Järgnes maitsev soe lõuna. Söögipalvuse ütles L.Ü.G. endine õpilane Arnold Kahu.

H.L.

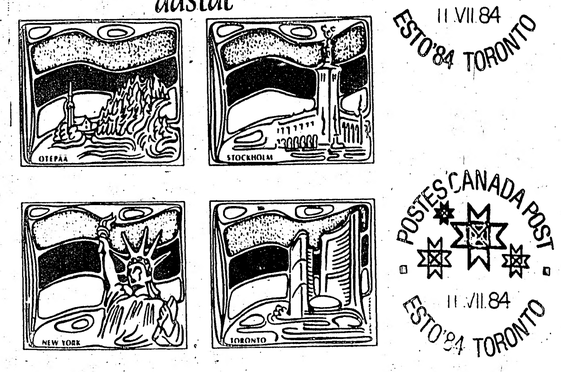

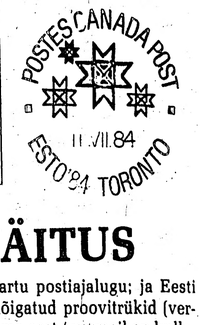

FILATEELIANÄITUS

See filateeliahuviline, kes tahtis nautides põhjalikult tutvuda Esto '84 raamides 9.—14. juulini toimunud Toronto Eesti Filatelistide Seltsi korraldatud Eesti filateelia näitusega, pidi omama kindlat iseloomu ja tahtejõudu. Seda selleks, et „College Park'i" suures näituste saali tagumises osas asuvale marginäitusele mitte jõuda väsinud silmade ja vastuvõtuvõimega. Sest teel sinna võis kauemaks peatama jääda ruumi eespoolses osas koha leidnud mitmesuguste teiste näituste väljapanekute juures.

Filateelianäitus ületas ulatuselt ja kvaliteedilt kõik selle, mida Toronto Eesti Filatelistide Selts sel alal senini on suutnud pakkuda. Korraldav komitee eesotsas seltsi esimehe Henn Mäestega, kes oli „tules" kõik näitusepäevad hommikust õhtuni, väärib suurt tänu ja tunnustust. Näituse 100 raami 600 lehega moodustasid 19 eritiitliga eksponaati, mis tutvustasid vaatajale Eesti margiasjandust ja postiajalugu peaaegu sajaprotsendiliselt. Väljapanekute hulgas tõmbas endale tähelepanu rida haruldusi, mida pole siin enne nähtud ja vaevalt teist korda enam näha saab. Neid leidus eeskätt V. Kitti kahes eksponaadis Inglismaalt (Eesti eelfilatelistlik periood ja Kuressaare postiajalugu). Seal võis näha Eestis liikunud kirju, 18. sajandist ja varajasi 19. sajandi postitempleid mitmesugustest väikestest kohtadest nagu Sõtküla, Jädivere, Pikaristi jt. Kõige vanema objektina hiilgas newyorklase R. Hämara Tartu postiajalugu hõlmavas kogus 1641. aastal Tartust Narva saadetud kiri. Esmakordselt olid esitatud Eesti tempelmargid, mis kuuluvad pastor P. Tammarule USA's.

Näitusel esines oma kogudega üksteist filatelisti kolmelt maalt — seitse Torontost, kolm USA'st ja üks Inglismaalt. Läheks pikale kirjeldada neid detailselt, piirdugem siis ainult esinejate nimedega ja nende eksponaatidega. Sulgudes on toodud näituseehürii poolt antud auhinnad:

Inglismaalt + V. Kitt — Eesti eelfilatelistlik periood kuni 1958. aastani (kuld plus) ja Kuressaare postiajalugu (kuld). Nende kahe kogu eest sai V. Kitt veel näituse eriauhinna (Grand award) kui parimad väljapanekud.

USA'st: A. Lell — Välipost Eesti Vabadussõjas 1918-20 (hõbe); R. Hämar — Tartu postiajalugu; ja Eesti markide lõigatud proovitrükid (vermeil mõlema eest / vermeil on kullatud hõbe/); P. Tammaru — Eesti tempelmargid (pronks).

Kanadast: H. Mäeste — Eesti esimeste margiväljannete spetsiaalkogu (hõbe), spetsialiseeritud Saksa okupatsiooniaegsed Otepää ja Pärnu väljaanded (hõbe), Eesti postidokumendid (vermeil) ja Eestis liikunud ametkirjad. Pr. L. Avandi — Eesti margiväljaanded neliplokkides (hõbe) ja pagulasfilateelia Torontos (pronks); V. Mändvere — Eesti õhupost ja valimik 1920-1941 aastail Eestis liikunud kirju (mitmed väga haruldase frankatuuriga) (kuld). H. Blum — tsaariaegne eesti post kirjadel kuni 1918. aastani (vermeil plus). N. Virro – Eesti vabariigi algaastate provisoorsed postitemplid (hõbe) ja Eesti ajutiste-postiasutuste templid (pronks). E. Raid — Eesti tervikasjad, esmakordselt esitatud, (pronks). K. Laas ja E. Raid — valimik eesti piltpostkaarte aastaist 1900-1940. Neid jälgis suurema huviga margiasjandusest vähem teadmisi omav osa vaatajaskonnast. Näituse auhinnazhüüriisse kuulus kaks kanada tuntumat filatelist-spetsi, rahvusvahelise kohtunikuõigustega A. Cronin ja M. Kamienski

Eesti rahasid demonstreeris oma laual Koit Vanema Vancouverist. Meie metallrahad olid esitatud täielikult, kuid paberrahad ainult osaliselt. Oleks meelsasti tahtnud näha selle huvitavamat osa — pangatähti Eesti vabariigi algaastaist, markade ja pennide ajastust. Haruldustena sai aga näha II Saksa okupatsiooniaegseid mitmesuguste väärtustega ja raha välimusega põllusaaduste kuponge, mis on otsitud kogumisobjektideks praegu Saksamaal.

Paralleelselt näitusega tegutses müügilaud ja postkontor. Näituse jaoks oli rakenduskunstnik Vello Hubel kujundanud meeldiva välimusega kolmevärvitrükis mälestusümbriku (pildiks Toronto siluett purjejahtidega esiplaanil) ja eestimustrilise ametliku postitempli, mis oli kasutusel Kanada postivalitsuse eriloaga. Kõik näituselt saadetud kirjad ja kaardid said selle nägusa mälestustempli, mille vastu külastajad osutasid suurt huvi.

E.R.

OVER 50 YEARS OF GM SALES AND SERVICE
HOGAN GM
Chev Olds Limited
5000 Sheppard Ave. E., Scarborough, Ont. M1S 4L9
PAUL JUTTUS
Müük ja rentimine
Äris 291-5054
Kodus 423-5716

„Miss Esto '84" kandidaadid ballil. Vasakult — Karin Annus (USA), Tiiu Kajando (Inglismaa), Laine Laks (Rootsi), Kristi Lüdig (Kanada), Katrin Nyman (Rootsi), Silja Otas (Austraalia, valiti „Miss'iks"), Tiina Taagepera (USA), Maarit Vaga (Kanada). Ees — Urmas Kärmer. Foto — S. Preem

KIRJAN

Meie tähtsa on emakeele

Neljas Ülemaailmne Ees

Esto '84 nädalal, kui Torontos oli tihedalt eestlasi igast maailmakaarest, peeti mitu konverentsi. Toimus ka IV Ü.E.P. Konverents esmaspäeval, 9. juulil Eesti Baptisti kirikus. Külalistega koos oli osavõtjaid üle 90-ne, õpetajaid 63: Austraaliast 1, Inglismaalt 1, Rootsist 7, USA-st 2, Kanadast 30.

Pärast registreerimist soovis pastor Kaljo Raid konverentsile edu ja õnne. Lauldi „Oh võtkem Jumalat . . .". Pastori palvuse aluseks olid Jeesuses sõnad: „Õppige minult, sest mina olen tasane ja südamelt heldе."

Koolitoimkonna juhataja Edgar Marten ütles tere tulemast. Eestluse vaim ei ole murdunud. Uued generatsioonid asuvad endiste asemele ja neile tuleb edasi anda meie sihid, et eesti rahvas võiks edasi elada. See päev olgu nende põlevate küsimuste lahendamiseks. Toronto koolide parimad soovid selleks.

Koosoleku juhatajaks valiti Hans Lupp Torontost; Herman Rajamaa Stokholmist ja Garson Randvee USA-st. Sekretärideks Juta Puhm Torontost; Lilian Esop USA-st, H. Lupp andis sõna avakõnelejale mag. Vaike Lugusele USA-st.

„Nagu läinud sajandil laulis Lydia Koidula", ütles kõneleja, „Teid ma tervitan Eestimaa pojad ja tütred! Astuge ette eesti koolide õpetajad! Ära löö oma silmi maha, vaata eesti rahva, poole, astu ette ja tunnista, et olen oma kohustuse täitnud suure armastusega.

Õpetaja, su töö eest on materjaalne tasu olnud minimaalne, oled end siiski igaveseks pühendunud eesti noorusele. Õpetaja, sa võid uhkusega öelda: Vaata eesti noorust tegutsemas. Täna Estol näed teda — meie noorust. Meie päästsime suure varanduse, meie kasvatuse ja hariduse. Meie haridus on see, mis on aidanud eesti inimest seista tugevana. Igas maailmakaares leiame eestlasi, kes end üles ehitavad.

Eesti õpetaja saavutus vabas maailmas on suure tähtsusega.

Kui vahest nukruse hetkel kipub süda raskeks, siis võta raamat millest loed, missugustest raskustest tuli läbi käia meie riigi loojatel. Minevikust voolab ääretult optimismi, optimismi meile jõu ammutamiseks. Kas oleks eesti kool püsinud väljaspool Eestit, kui meil poleks olnud kohusetundlikke õpetajaid. Eesti noored on eesti rahva auks, mis hoiab eesti ühiskonna aktiivse. Nii kaua, kui püsib eesti õpetaja, püsib meie rahvas, lõpmata armastus oma rahvuse ning kasvatustöö vastu. Suur ja üllas ülesanne on õpetajal. Õpetaja ära väsi oma teel! Olgu sul julgust ja moraalset tuge! Olgu sul kaljukindlat tahet õpetada ja kasvatada meie noorust! Maa sool ei tohi tuimaks jääda. Olgu ja saagu sulle toeks IV Ülemaailmne Eesti Õpetajate Konverents! Pea vastu rahvas ja maa! Tugev aplaus koosviibijailt.

VAJA UUSI ABINÕUSID

Rootsi Õpetajate Keskühingu esimees Herman Rajamaa ütles tervituse keskühingu nimel ja lausus: „Mitte ilutsemiseks ei ole me siin. Oleme tulnud maailmast, kus oli rohkem noori, kelle emakeel oli kooli tulles parem. Nüüd seisame me tõsise olukorra ees õpetamise ja kasvatuse alal. Nüüd peame otsima abinõusid, et selles olukorras edasi jõuaksime. Meie ei tohi alistuda väitele, et enam poleks vaja eesti keelt õpetada! Oleme jõudnud sellesse ajapunkti, et kodumaa kord vabaneb. Küsimus on ainult — millal ta vabaneb. Vabane-

Vancouveri Eesti Tälenduskooli — Tiina Lepik, Matteus Vaga, A Toomas Vaga.

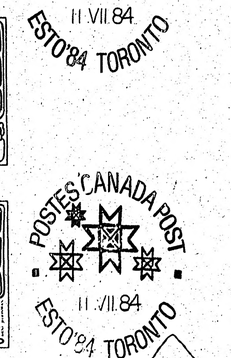

ANÄITUS

ar — Tartu postiajalugu; ja Eesti arkide lõigatud proovitrükid (ver- il mõlema eest / vermeil on kulla- hõbe/); P. Tammaru — Eesti tem- margid (pronks).

Kanadast: H. Mäeste — Eesti esi- este margiväljannete spetsiaalko- (hõbe), spetsialiseeritud Saksa upatsiooniaegsed Otepää ja Pärnu jaanded (hõbe), Eesti postidoku- ndid (vermeil) ja Eestis liikunud etkirjad. Pr. L. Avandi — Eesti rgiväljaanded neliplokkides (hõ-) ja pagulasfilateelia Torontos onks). V. Mändvere — Eesti õhu- st ja valimik 1920-1941 aastail Ees- liikunud kirju (mitmed väga harul- se frankatuuriga) (kuld), H. Blum tsaariaegne eesti post kirjadel kuni 18. aastani (vermeil plus). N. Virro Eesti vabariigi algaastate provisoor- d postitemplid (hõbe) ja Eesti aju- te postiasutuste templid (pronks). Raid — Eesti tervikasjad, esma- rdselt esitatud, (pronks). K. Laas ja Raid — valimik eesti piltpostkaar- aastaist 1900-1940. Neid jälgis suu- ma huviga margiasjandusest vä- m teadmisi omav osa vaatajaskon- st. Näituse auhinnazhüüriisse ulus kaks kanada tuntumat filate- t-spetsi, rahvusvahelise kohtuniku- gustega A. Cronin ja M. Kamienski

Eesti rahasid demonstreeris oma ual Koit Vanema Vancouverist. eie metallrahad olid esitatud täieli- t, kuid paberrahad ainult osali- t. Oleks meelsasti tahtnud näha le huvitavamat osa — pangatähti sti vabariigi algaastaist, markade pennide ajastust. Haruldustena sai a näha II Saksa okupatsiooniaeg- id mitmesuguste väärtustega ja ha välimusega põllusaaduste ku- nge, mis on otsitud kogumisobjek- deks praegu Saksamaal.

Paralleelselt näitusega tegutses üügilaud ja postkontor. Näituse oks oli rakenduskunstnik Vello ubel kujundanud meeldiva välimu- ga kolmevärvitrükis mälestusümb- ku (pildiks Toronto siluett purjejah- dega esiplaanil) ja eestimustrilise metliku postitempli, mis oli kasutu- l Kanada postivalitsuse eriloaga. õik näituselt saadetud kirjad ja aardid said selle nägusa mälestus- mpli, mille vastu külastajad osuta- d suurt huvi.

E.R.

S AND SERVICE

GM

PAUL JUTTUS
Müük ja rentimine
Äris 291-5054
Kodus 423-5716

ough, Ont. M1S 4L9

Kajando (Inglismaa), Laine Laks straalia, valiti „Miss'iks"), Tiina
Foto — S. Preem

KIRJANDUS □ KUNST □ KULTUUR

Meie tähtsam ülesanne on emakeele säilitamine

Neljas Ülemaailmne Eesti Õpetajate Konverents

Esto '84 nädalal, kui Torontos oli tihedalt eestlasi igast maailmakaarest, peeti mitu konverentsi. Toimus ka IV Ü.E.P. Konverents esmaspäeval, 9. juulil Eesti Baptisti kirikus. Külalistega koos oli osavõtjaid üle 90-ne, õpetajaid 63: Austraaliast 1, Inglismaalt 1, Rootsist 7, USA-st 2, Kanadast 30.

Pärast registreerimist soovis pastor Kaljo Raid konverentsile edu ja õnne. Lauldi „Oh võtkem Jumalat . . .". Pastori palvuse aluseks olid Jeesuses sõnad: „Õppige minult, sest mina olen tasane ja südamelt helde."

Koolitoimkonna juhataja Edgar Marten ütles tere tulemast. Eestluse vaim ei ole murdunud. Uued generatsioonid asuvad endiste asemele ja neile tuleb edasi anda meie sihid, et eesti rahvas võiks edasi elada. See päev olgu nende põlevate küsimuste lahendamiseks. Toronto koolide parimad soovid selleks.

Koosoleku juhatajaks valiti Hans Lupp Torontost; Herman Rajamaa Stokholmist ja Garson Randvee USA-st. Sekretärideks Juta Puhm Torontost; Lilian Esop USA-st, H. Lupp andis sõna avakõnelejale mag. Vaike Lugusele USA-st.

„Nagu läinud sajandil laulis Lydia Koidula", ütles kõneleja, „Teid ma tervitan Eestimaa pojad ja tütred! Astuge ette eesti koolide õpetajad! Ära löö oma silmi maha, vaata eesti rahva poole, astu ette ja tunnista, et olen oma kohustuse täitnud suure armastusega.

Õpetaja, su töö eest on materjaalne tasu olnud minimaalne, oled end siiski igaveseks pühendunud eesti noorusele. Õpetaja, sa võid uhkusega öelda: Vaata eesti noorust tegutsemas. Täna Estol näed teda — meie noorust. Meie päästsime suure varanduse, meie kasvatuse ja hariduse. Meie haridus on see, mis on aidanud eesti inimest seista tugevana. Igas maailmakaares leiame eestlasi, kes end üles ehitavad.

Eesti õpetaja saavutus vabas maailmas on suure tähtsusega.

Kui vahest nukruse hetkel kipub süda raskeks, siis võta raamat millest loed, missugustest raskustest tuli läbi käia meie riigi loojatel. Minevikust voolab ääretult optimismi, optimismi meile jõu ammutamiseks. Kas oleks eesti kool püsinud väljaspool Eestit, kui meil poleks olnud kohusetundlikke õpetajaid. Eesti noored on eesti rahva auks, mis hoiab eesti ühiskonna aktiivse. Nii kaua, kui püsib eesti õpetaja, püsib meie rahvas, lõpmata armastus oma rahvuse ning kasvatustöö vastu. Suur ja üllas ülesanne on õpetajal. Õpetaja ära väsi oma teel! Olgu sul julgust ja moraalset tuge! Olgu sul kaljukindlat tahet õpetada ja kasvatada meie noorust! Maa sool ei tohi tuimaks jäädа. Olgu ja saagu sulle toeks IV Ülemaailmne Eesti Õpetajate Konverents! Pea vastu rahvas ja maa! Tugev aplaus koosviibijailt.

VAJA UUSI ABINÕUSID

Rootsi Õpetajate Keskühingu esimees Herman Rajamaa ütles tervituse keskühingu nimel ja lausus: „Mitte ilutsemiseks ei ole me siin. Oleme tulnud maailmast, kus oli rohkem noori, kelle emakeel oli kooli tulles parem. Nüüd seisame me tõsise olukorra ees õpetamise ja kasvatuse alal. Nüüd peame otsima abinõusid, et selles olukorras edasi jõuaksime. Meie ei tohi alistuda väitele, et enam poleks vaja eesti keelt õpetada! Oleme jõudnud sellesse ajapunkti, et kodumaa kord vabaneb. Küsimus on ainult — millal ta vabaneb. Vabanemine on siis võimalik, kui on inimesi, kes selleks on valmis andma oma tööd! Ilma keeleta ei ole riiki! Kasutame oma tööks ka seda ESTO vaimustustormi!

Meil on vaja uusi abinõusid, et hoida keelt ja rahvast. Kunas see „millal" saabub, seda ei tea me. Teame aga, et kaua ootamine on kergem, kui meil on midagi head loota!

Loodan, et meie konverentsi töö oleks tulemusrikas."

ÜHENDRIIGID

Järgnesid ülevaated asukohamaade eesti koolidest. USA-st Gastron Randvee: „Kahjuks pean oma ettekandega tooma esile pessimismimi. USA eesti koolides oli õpilasi 415 — nüüd on langenud see arv 219 peale. Laste sündimiste arv on väike, koduseks keeleks on tihti inglise keel.

1/3 lapsi pärineb segaabieludest, eesti keel on neile võõrkeel. Usun, et see probleem on üldine."

Koosolekul seati üles nõue, et vanemate kohustus on kodus kõnelda eesti keelt ja kontrollida laste eesti kooli koduseid koolitöid. Kui seda mitte ei tehta, siis on see kuritegu oma laste vastu, sest hiljem tuleb lastele häbitunne, kui nad ei mõista eesti keelt. Kahjuks on elu selline, et vanemad on „mugavad" ja lodevad ning neil pole arusaamist eesti keele tähtsusest. Õpetajate tasu on töörõõm! Koolide keskus püüab õpetajaid abistada, samuti ka koolifond. Eesti koolide õpetajaskond USA — ei ole väsinud, nad püüavad täita oma kohustusi edasi.

AUSTRAALIA

Austraalia esindaja oli Tiiu Salasoo. Temalgi ei olnud tuua häid uudiseid. Laste arv väheneb. Siiski saavad lapsed eesti koolides nüüd paar viimast aastat õppida emakeelt riigi toetusega. Õppetulemused kantakse tunnistusele ja need maksavad kreeditina ülikooli astumisel. Neid võimalusi ei ole saadud kergesti kätte. Nende nõutamine võttis aastaid. Kuid kreeditidel on tähtis praktilne väärtus, sest ülikool arvestab eesti kooli hinnetega. 72 Austraalia eesti noort on õppinud kõrgema tasemega eesti keelt, kuid umbes 1 igast 10-nest lapsest käib eesti koolis.

Austraalias on noorte õpetajate keeletase madalam, kui Eestis õppinud õpetajatel. Neile õpetajatele oleks vaja uusi käsiraamatuid, samuti ka lastevanematele!

ROOTSI

Rootsi esindaja — Ivar Paljak: „Meil on kaks koolisüsteemi, mida oleme oma jõuga välja kaubelnud. Tegutseb keskkool ja täienduskool. Rootsis on kodu-keele õpetamine võimalus sisserändajaile võrdne kohaliku keelega, et arendada oma kodu-keelt. Siis tunneb laps end olevat kahe kultuuri valdkonnas, mis suurendab ta intelligentsi. 191 last kasutab kodu-keele õpetust. Kuidas toimub kodu-keele õpetus? See on lastevanemate oma initsiatiiv, leida metoodika, kuidas õpetada eesti lapsele eesti keelt.

KANADA

Kanadast — Hans Lupp: eesti täienduskoole töötas mööda aastal, peale Toronto, kolmes eestlaste asumiskeskuseks Ontarios — Hamiltoni, Londoni ja Sudbury linnades. Samuti töötab elujõuline kool Vancouveris ja Montrealis. Õpilaste üldarv on 375, millest suurema osa moodustab Toronto, oma lasteaia ja täienduskoolidega. Õppejõude eesti koolides Kanadas on 48. Olenevalt Kanada nn. mitmekultuuri soodustamise poliitikast, on meie koolide töö majandamine muutunud tunduvalt kergemaks. Sellele lisandub Ontario haridusministeeriumi toetus, mida saadakse Toronto linna koolivalitsuse kaudu.

Toronto eesti täienduskoolid on õpilaste arvult suurimaks eesti õppeasutukseks vabas maailmas. Need on alg- ja keskkool, gümnaasium ja eesti keele kursused, ning õpikute ja noorsooraamatute kirjastamine. Seni on kirjastatud 20 teost.

Gümnaasiumi õppekava on erinev eesti alg- kui keskkooli tavalisest programmist. Endiselt leiab rõhutamist eesti keele oskuse arendamine, eesti rahva saatuse jälgimine, rahvusliku identsuse tugevdamine ja noorte ettevalmistamine edukaks tööks oma rahva vabadustaotluse edasiviimiseks. Eesti keele ja oma rahvuse säilitamise osas oleme vaba maailma eestlastena Torontos eelistatumas olukorras. Tõendit selleks ei ole vaja otsida kaugelt. Mõtelgem ainult Ülemaailmsete Eesti Päevade organiseerimisele, ettevalmistamisele ja tegelikule läbiviimisele. Mitmed sajad meie endisi ja praegusi õpilasi on andmas asendamatut panust, mitte ainult kaasategijaina vaid ka tegelikke juhtidena. See on üheks kujukaks näiteks eesti kodu, kooli ja ühiskonna omavahelisest koostööst.

EESTI KEEL VÕÕRKEELENA

Järgnevalt kõneles Helgi Nippak Kanadast: „Eesti keele õpetamine võõrkeelena", kokkuvõttes järgmist: „Põhjus, miks võõrkeele (siin eesti keele) õpetamine on tähtis, on tingitud oludest, kus neid lapsi on rohkem, võrreldas eesti keelt rääkivate lastega. USA — oli segaabieludest lapsi 22% eesti koolides. Siinset Toronto % ei tea, sest eriklassi arv on langenud koos laste üldarvuga. Kuigi Toronto eriklassi arv on madal, siis peale Ülemaailmseid Eesti Päivi võib see arv uuesti muutuda, nagu 1972.a. sügisel, oli eriti suur huvi eesti keele õppimise vastu. Segaabielude ükskõiksus eesti kodudes eesti keele rääkimises ning elukohtade kaugus eesti keskkonnast on põhjused, miks eesti keele valdamine on kahanemas. Öeldakse ka, et lapsed ei taha eesti kooli minna. Lastel on samal ajal, kui kool töötab, pallimängud ja muud tunnid. Neil vanematel pole arusaamist eesti keel tähtsusest ega eesti ühiskonnast. Osalt on vanematel endil eesti keel puudulik. See on suur assimileerumine ja suur võhiklikkus keelte valdamisé tähtsusest. Alati on ühiskonnas loidust, kuid Ülemaailmsed Eesti Päevad toovad uut indu ja julgust eesti ühiskonda!

Õpetajad, kes õpetavad eriklassi õpilasi (ka täiskasvanuid) peavad olema leidlikud ja heatahtlikud õpilastele. Tunnid peaksid olema huvitavad. Õpilasele tuleb sisendada head tunnet ta saavutuste üle. Ka vanematel ja vanavanematel on uhkustunne, kui laps teeb edusamme eesti koolis.

Mis on lapse ja vanemate eesmärk, et laps õpiks eesti keelt? Meil on suvekodud, kuhu last ilma eesti keeleta ei võeta. Meil on eesti skaudi- ja gaidi organisatsioonid, meil on rahvatantsugrupid, võimlemisgrupid, pühapäevakoolid ja akadeemilised organisatsioonid, kus kõneldakse eesti keelt. Eesti ühiskond olgu aktiivne!

Kui laps teatud vanusesse jõuab, kurdab ta vanematele — miks sa minuga eesti keelt ei ole rääkinud? Nüüd ma ei saa kuuluda eesti organisatsioonidesse. Ühiskond, kuhu laps tahab kuuluda, on tähtis tegur. Kui laps hakkab käima eesti koolis, on tal siiski killuke lootust, et saab ühineda mõne toreda eesti organisatsiooniga. Olen vist suur optimist, sest loodan, et laps, kes eriklassis on tugev, sobib varsti ka tavalisesse täienduskooli. Muidugi peavad vanemad neid lapsi koduses õppetöös aitama. Olen kogenud, et kodune abi vanematelt või vanavanematelt toob kõige paremaid tulemusi, vaatamata lapse eale.

Pikemalt kõneles Helgi Nippak õppemetoodikast võõrkeele õpetamisel lastele.

(Järgneb)

Vancouveri Eesti Täienduskooli käesoleva aasta lõpetajad. Vasakult — Tiina Lepik, Matteus Vaga, Alan Kuusk, Hans Seldo ja õpetaja Toomas Vaga.

ILMUS

RAAMAT VÄIKELASTELE

Astrid Lindgren ja Ilon Wilkland

„VAATA, MADICKEN, LUND SAJAB"

Kõvas köites, 32 lhk. Hind $6.00

Postiteel tellides lisand. saatekulu

müügil „Meie Elu" faliuses

958 Broadview Ave., Toronto, Ontario, M4K 2R6

Stseenid J. Metua naljamängust „Rummu Jüri" Eesti rahvusteatri esituses 7. juulil Seedrioru vabaõhulaval. Vasakult — Rummu Jüri (Taavo Söödor); Hille Kölding (Tamara Norheim), õpetajaproua Fabi (Silvia Preem). All — politseinik Tubin (Esko Luksep), Möga Rein (Edgar Kink), parun Kölding (Siegfried Preem), Mai (Linda Kukk) ja Reet (Endla Komi).
Foto — S. Preem

Musikaalne Vabadussõda

Lembit Kooritsal on tavaks igakorseiks Eesti Päeviks luua uus muusikal ja seekordseks panuseks Esto '84-le osutus muusikal „1919", mille peateemaks on vabadussõda ja selle taustal arenevad sündmused tagalas, Tallinnas.

Isamaa-armastusele rajanevad teosed tagavad alati respekti ja tähelepanu, kuid ühtlasi peavad need seda ka väärima. Tundus, et seekord oli Lembit Koorits end originaalsusest, sisukusest ja musikaalsusest tühjaks ammendanud. Sisuraam oli õieti valitud, kuid hõredalt sisustatud. Lavastusel puudus tempo, kergestiunustatavad meloodiad meenutasid varemkuulduid ja tekst ei pakkunud peale aktusefraaside midagi sisukat. Vaid vähesel määral esines tabavaid, koomilisi või haaravaid momente. Järgmisteks eestlaste suurpäevadeks ootaks Lembit Kooritsalt paremini ettevalmistatud ja sisutihedamat lavateost.

Muusikali tegevus hõlmab Vabariigi sünniaastaid ja heitlusi 1919-1920. Tegevustik toimub major Raametsa korteris Tallinnas, tegelaskonna moodustavad tema oma naise ja kahe teismelise tütrega, ning kolonel Kaarmäe oma abikaasa Amandaga. Neile liitub Hannes Voog, laulja „Estoniast", teenijatüdruk Mahta, maapoiss Jaagup Parm ja kaks õppursõdurit. Sõda nõuab panuseid — Laine Raamets armastab laulda ja esineb haavatuile meelelahutuseks koos laulja Hannes Voogiga, mille kestel neil tekib armuvahekord. Sõtta siirduvad mõlemad ohvitserid ja lõpuks ka Hannes Voog. Majori teismelised tütredki astuvad vabatahtlike rindeabilistena Vabadussõtta, kuhu juba siirdunud nende kaks sõpra õppursõduritena ja Jaagup Parm. Samal ajal õpib Amanda Kaarmäe ladina keelt, pahandab, et ta mees pole ametikõrgendust saanud ja uudishimutseb Laine Raametsa ja Hannes Voogi vahekorra üle. Stseen, milles ta õngitseb uudiseid teenijalt on ülimalt koomiline. Sõda nõuab aga oma osa ja rindelt ei tule enam tagasi kolonel Kaarmäe ja laulja Voog. Teised naasuvad, osalt haavatuina, võidu saavutamisel õnnelikuks lõpuks.

Major Artur Raametsa osa täitis Harry Verder sobiva sisseelamise ja veel piisavalt meeldiva laulutämbriga. Tema naist Lainet mängis Aime Andra vähesele lavavilumusele vaatamata püüdlikult. Ta omab küllaldase, veidi paendumatu, häälematerjali ja hea lavakuju. Heinz Riivald tundis end koduselt laulja Hannes Voog'i osas, ta tundus usutavana ja ladusalt ossa sobivana ning oli võimeline laululiselt kaasa tõmbama. Kolonel Johannes Kaarnamäena oli Ralf Sams rahuldav, kahjuks läks osa ta häälest kaotsi selle lava kõrvale suunamisel. Ta elavaloomulist, uudishimulikku abikaasat Amandat esitas südikalt Daisy Kuusalu. Teenijatüdruk Mahta kandvas osas nägime Laine Lya Pals'i. See osa ahvatles aga ülemängule ja siinjuures muutusid eriti võõrastavaiks tihti liialdatud näomoonutused. Vaospeetavuse juures oli ta mäng aga nauditav. Ferdinand Rikka kehastas ta austajat, maamees Jaagup Parm'u. Malle ja Reet Raamets'a, majoritütreid, mängisid hea lavalisuse ja meeldiva häälematerjaliga Karin ja Anne Koorits. Kiitust väärisid ka kaks noort õppursõdurit.

Leida Lepik lavastajana oli teinud oma parima, kuid tõusuarenguta tühjad kohad näisid tulenevat teose sisukehvusest. Osalt dramaatilised või koomilised momendid ei täitnud sisu ega muutnud muusikali kaasakiskuvamaks.

Muusikajuhina toimis autor Lembit Koorits klaveril. Lavakujundajaks oli rakendatud Arthur Mihkelsoo. Ta seekordne lavapilt oli kahjuks mööblist ülekuhjatud, segades lavalist liikumist ja röövides endale tähelepanu. Sobiva ajakohase riietuse oli kujundanud Liisu Mikiver.

Tegelaskond rivistus näidendi lõpul lavale ja sai täissaalilt tänutäheks aplause ja lilli. Pr. Lydia Vohu-Viksten tänas esinejaid ja ulatas lillekimbud nii lavastajale kui autorile, soovides viimasele õnne uueks loominguks.

lt

Esto '84 Laulupidu

Esto '84 üheks suursündmuseks oli laulupidu 14. juulil Maple Leaf Garden'is. Kuigi laulupidu on suurel määral rahvusliku meelestuse deklaratsioon, ei ole siiski õige selle ürituse muusikalisest küljest vaikides mööda minna.

Pikk koorid nimestik ja lauljate suur arv tõendab, kuivõrd tähtis on eestlastele laul. Tundub peaaegu, et kui kolm eestlast on koos nad moodustavad neljahäälse koori! Koore ja üksiklauljaid tuli kokku igast ilmakaarest, moodustades suure nais- mees- ja segakoori, millest võtsid osa rohkem lauljaid kui neid lugeda jõudis. Nii suure kooriga on raske detaililist muusikalist tööd teha, eriti kui üldkooride harjutusaeg on niivõrd piiratud. On imetlusväärne, et sellistes tingimustes saavutati küllaltki musikaalseid ettekandeid. See oli võimalik ainult üksikkooride hea ettevalmistuse tõttu nende oma koorijuhtide poolt enne laulupeole tulekut. Loomulikult esines väikseid viperusi ja ebatäpsusi. Sisseastumised ei olnud alati täpsed ja dünaamikale ja fraseeringule ei olnud dirigentidel võimalust kuigi palju tähelepanu pöörata. Samuti ei olnud Maple Leaf'i akustika, halb amplifikatsioon ja rahva sagin ja sumin kasuks ettekannete muusikaliseks nautimiseks.

Meie vanameistrite M. Lüdig, K. Türnpu, M. Härma, J. Aavik traditsionaalsed eesti koorilaulud, mis nõuavad või kannatavad suurt mass-koori, pääsesid kõige paremini mõjule ja imponeerisid oma võimsusega. Mitmetes teistes laudes aga esines tihti segavaid ebatäpsusi ja kohati puudus vajalik kergus. Intonatsioon oli üldiselt hea, häälerühmade tasakaal tundus samuti rahuldav (olenedes istekohast ja valjuhääldajatest).

Suur lastekoor, kuigi võibolla väga armas, jättis muusikalisest küljes kahjuks väga nõrga mulje. Vabandada võib väikest segadust, aga mitte niivõrd puudulikku hääleproduktsiooni ja ebatäpset intonatsiooni.

Koorijuhtide — Charles Kipper, Uno Kook, Roman Toi, Asta Ballstadt, Erik Veski ja Georg Iltal — õlgadel lasus suur vastutus ja nad väärivad kuulajaskonna tänu. Solistid Heinz Riivald ja Andrus Voitk esinesid kindlalt ja meeldivalt.

Saatjatena tegutsesid Liina Merilo-Teose ja Charles Kipper, kes olid kindlalt ja tähelepanelikult oma mänguga kooridele abiks.

Puhkpilliorkester Ants Laane, Voldemar Gustavsoni ja Uno Kooki kindlakäelisel juhatusel esines soolodega ja ühines kooriga suurnumbrite ettekannetes. Orkestri rütmitunne oli kindel ja küllaltki täpne, üldine kõla hea, intonatsioon aga kohati ebapuhas. Ka orkestri juures tundsid dirigendid kindlasti puudust harjutusajast.

Laulud Esto '84 laulupeo kavas olid peamiselt traditsionaalsed ja väga palju kuuldud. Kahjuks oli väga vähe uuemat ja värsket loomingut, peab vaid lootma et järgmise laulupeo kavasse pääseb rohkem uusi töid.

L. AVESSON

Vabaõhujumalateenistus Jõekääru Eesti Laste Suvekodus. Jutlustab praost Andres Taul. Foto — J. Säägi

Vabaõhujumalateenistus Jõekääru Suvekodus

Esimene nädal möödus Jõekääru Eesti Laste Suvekodus sõprussidemete loomise ja töötähe all.

Suvekodu juhatajaks on suurte kogemustega Anne Saks ja tema abilisteks enamikus endised kasvandikud, mistõttu juba suvelaagri esimene nädal kujunes lastele huvitavaks ja tegevusrikkaks.

Suvekodu personali kuuluvad: Anne Saks (juhataja), Peeter Pirn, Maido Musta, Ilmar Kütt, Karin Ilves, Erik Valter, Tiiu Jason, Tiina Otema, Kadri Koop, Kersti Linask, Maaja Matsoo, Monika Kask, Madli Kittask, Eneri Taul, Merike Luud, Rutt Küng, Eve Rebassoo, Silvi Matsoo, Lydia Van der Veen, Endel Ruberg, Martin Tamm, R. Roosipuu, L. Roosipuu ja J. J. April. Köögipersonaliks on: Maimu Varik, Reet Kaseoru, Helgi Sambla, Erika Randmere, Maimu Palumäe, Meeri Alaver, Hele Evert, Mai Musta, Tiina Ora ja Aime Saastamoinen.

Suvekodu päevakava täidavad peamiselt üritused, nagu eestikeele arendamine, mängud, võimlemine, ujumine, Kalevipoja tundmine, laskmine, ehisnahatöö, jutustused, Eesti ajalugu, filmiõhtud jne. Kuid peamiseks suvekodu parooliks on ikkagi „eesti keel ja eesti meel".

LASKMINE

Laskmise tagajärgi:

Keskmised tüdrukud toelt: 1. Marika Sööt 99 100-st. Keskmised poisid: 1. Mati Jalakas 97 100-st, 2. Erki Novek ja Hillar Ling 96 100-st.

Suured poisid käelt: 1. Erik Silmberg 98 100-st (4 südames), 2. Madis Saks 98 100-st (2 süd.). Suured tüdrukud: 1. Monika Roose 93.

Laskmas käiakse soomlaste laskerajal neli korda nädalas. Esimesel nädalal oli suureks abiks laskeala juhatajale E. Ruberg'ile matemaatika dr. Siim Sööt Chicagost.

JUMALATEENISTUS

Teine nädal algas Toronto Peetri koguduse jumalateenistusega vabas looduses. Jutlustas õp. A. Taul ja organistiks oli Ed. Welin. Peale E. Ruberg'i sõnavõttu ja õpetaja tutvustamist lastele algas jumalateenistus lauluga „Issand, mu Jumal, Sind tahan ma lauluga kiita". Õpetaja — keda kuulas põlispuude all istet võtnud paarsada vana ja noort — oli oma vaimuliku kõne koostanud noortele arusaadavalt ja huvipakkuvalt ning teda kuulati tähelepanelikult. Kirikukorjandus kingiti Jõekääru suvekodule.

Jumalateenistusele järgnes laste eeskava. Iga tare oli koostanud oma laulu laenatud viisil. Suured tüdrukud laulsid „Esto üleelajad", suured poisid „Soome sepa potikud", keskmiste poiste kõnekoor „Ööhundid", väikesed poisid laulsid „Vaprad vaimud", keskmised tüdrukud laulsid „Lootuse lilled", väikesed tüdrukud laulsid „Virmalised". Lauluettekannetele järgnes rahvatants, kus väikesed poisid ja tüdrukud tantsisid „Kaera-Jaan'i", suured tüdrukud ja poisid „Jooksupolkat". Kava lõppes lauluga „Laul Jõekäärule". Iga ettekanne kutsus esile tugeva aplausi ja rõkkavat naeru. Kõik see oli koostatud ja õpitud ühe nädala jooksul.

Lõpuks suvekodu juhataja Anne Saks tänas õpetajat, organisti ja kaasaitajaid.

J.S-gi

KAS MAJA VAJAB VÄRVIMIST?
PETER'S PAINTERS
Kvaliteetne sisemine ja välimine värvimine.
Eesti ettevõte ● Tel. 767-6464

TEADAANNE

Bob Kaplan's First Annual Free Food & Fun Extravaganza pühapäeval, 12. augustil kell 12.00—16.00 Northwood Community Centre pargis (põhjapool Sheppard'it, idapool Arleta't). Prii toitu ja jooke, eri-rahvuste toitude maitsmine. Kõik teretulnud.

Avati Seedrioru Lastesuvekodu

Ilus, soe, päikeseküllane 22. juuli pühapäev võttis järjekordselt vastu Seedriorul suvekodu kasvandikud, nende vanemad ja kasvatajad. On jälle liikumist rohkesti Seedrioru radadel, mis ei ole küll lakanud peale Ü.E. Päevi, kuna paljud väliskülalised, kellel ei olnud võimalust osa võtta Suviharja pidustustest, on seda nelja linna väikeste eestlastkondade poolt ülesehitatud paradiisi, väikest Eestimaad, tulnud vaatama nüüd hiljem.

Kiiresti leidsid kasvandikud-kasvatajad taredes magamiskohad ja siis ruttu ujulasse, et end kosutada jahedas vees, kus mõnuleti, nagu kellegi kohustused seda lubasid. Avatalitusele sammus trummipõrina saatel 30-st kasvandikust ja kasvatajatest koosnev sini-valge rivi lipuväljakule, kus heisati tuulde lehvima rahvuslipp lauldes „Kaunistagem Eesti kojad kolme koduvärviga . . .". Lühikeses sõnavõtus soovis suvekodu juhataja Kadri Roman kõigile ilusat suve eesti meeles ja päikesepaistes.

Suvekodu kaadri moodustavad: Juhataja — Kadri Roman, suurte poiste kasvataja — Kristjan Kangur, väikeste poiste kasvataja — Selina Reiman, tüdrukute kasvataja — Ingrid Jurmann. Väikelaste eest hoolitsevad Mailis Saun ja Ingrid Must. Ujumine ja vetelpäästmine — Merike Lainevool ja laskesporti õpetab suurmeister Edgar Tiilen.

Köögis on kokaks Hilda Härm, ta abiks Karin Jurmann ja neile mõlemile abiks Raimond Vist. Suvekodu korraldajaks oli Seedrioru juhatuse liige Leena Kimsto.

Nagu suvekodu juhataja soovis — palju päikesepastet, ja see on kõik, mis vaja, et kindlustada kasvandikele ilusa laagriaja veetmise.

Sõjainvaliide tervitas Heljo Salumets

Eksitus on juhtunud eelmises lehes toodud sõjainvaliidide vastuvõtu kirjelduses. Tartu College'is tervitas neid Invaliide Toetava Naisringi abiesinaine Heljo Salumets, mitte esinaine Veera Lindemann, nagu lehes oli märgitud.

Kust saate teie $500 toetust, et oma maja isoleerida?

Maja parandustest üks parim ettevõte on isoleerimine ja Kanada valitsus on valmis teid sellega aitama.

Kui maja on hästi isoleeritud ja tuulekindel, siis teie küttekulud võivad olla kuni 40% vähem ja teie maja võib tunda ka hubasem.

Et soodustada kanadalastel majade isoleerimist, „Energia, Kaevandused ja maapõuevarad Kanadas" annab toetust kuni $500 ulatuses Kanada Majade Isoleerimise Kava (CHIP) kaudu.

Kui teie olete omanik, üürnik või korteriperemees ja teie maja on ehitatud enne 1977. a., siis teil on õigus toetust saada. Toetust võib saada töö ja materjali kulude katteks, et isoleerida vastavalt valitsuse alammäärustele 60% ulatuses, kuid ülemmääraks on ikka $500.

Võttes arvesse siinset ilmastikku, on hea teada, et Kanada on valmis teid aitama raha kokkuhoidmisega.

Et selle ja muude Kanada valitsuskavade kohta, mis teile kasulikud võivad olla, rohkem andmeid saada, palume täitke ja saatke alltoodud tellimiskaart meile.

Return this coupon to: Publications Canada, P.O. Box 1986, Station B, Ottawa, Ontario K1P 6G6

Please send me the booklet Canada. Where Else? in:

☐ ENGLISH ☐ GREEK
☐ FRENCH ☐ ITALIAN
☐ CHINESE ☐ PORTUGUESE
☐ GERMAN ☐ UKRAINIAN

NAME: _____
ADDRESS: _____
CITY: _____ PROVINCE: _____
POSTAL CODE: _____

CH-5506-1 Canada

TRANSLATED BY: "Meie Elu"

Energy, Mines and Resources

CANADA where else?

Government of Canada Gouvernement du Canada

Canada

KIRIKLIKKE TEATEID

EELK PEETRI KOGUDUS
317 Mt. Pleasant Rd., Toronto, Ontario M4P 2L1
Praost Andres Taul. Tel.483-4103
Kantselei tel. 483-5847
Õpetaja Edgar Heinsoo
Tel. kodus 283-9387
Tel. kirikus 483-6848
Organist dr. Roman Toi

JUMALATEENISTUS pühapäeval, 5. augustil kell 11 hommikul.

VABAÕHU JUMALATEENISTUS pühapäeval, 12. augustil kell 12 päeval ülempreester E. Lepiku talus (teejuhis mujal lehes). Teenivad Emanuel Lepik ja Andres Taul. (Kirikus jumalateenistust ei toimu).

(Õp. E. Heinsoo on puhkusel 27. juulist 17. augustini).

ÕPETAJA KÕNETUNNID suvekuudel telefoni teel kokkuleppel.

KOGUDUSE KANTSELEI on avatud teisipäeviti kl. 10—18.00 ja neljapäeviti kl. 12—15.00.

EELK TORONTO VANA-ANDRESE KOGUDUS
383 Jarvis St. Toronto, Ont. M5B 2C7
Õp. Udo Petersoo
3714 Beechollow Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3T2
Tel. 624-6128 või 625-5930
kirikus 923-5172
Organist pr. Asta Mitt
Koorijuht pr. Asta Ballstadt

Pühapäeval, 5. augustil kell 11.00 homm. VABAÕHU JUMALATEENISTUS Jõekäärul. Kirikus teenistust ei ole.

Pühapäeval, 12. aug. kell 7.00 õhtul PÜHAPÄEVANE JUMALATEENISTUS. Teenib õp. Albert Roost.

ÕPETAJA SUVISED KÕNETUNNID neljapäeviti 6 - 8 õ. kiriku kantseleis.

TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS
883 Broadview Ave.
Jutl. Kaljo Raid
36 Bards Walkway, Willowdale, Ontario M2J 4T9
499-6488

„VABADUSE KUULUTUS" RAADIOSAATED IGAL PÜHAPAEVAL kell 3—3.30 p.l.

Pühap., 5. aug. VABAÕHU JUMALATEENISTUSED Kiviojal kell 10.00 hom. ja 4.30 p.l. Lõkkeõhtu kell 8.15. Kõik on kutsutud.

4.—6. aug. NOORTELAAGER Kiviojal. E. Tammaru, A. Kaup, K. Raid jt.

EESTI VABAKOGUDUS TORONTOS
20 Thorncliffe Ave. Tel. 463-6223
Jutlustaja E. Saraoja
Kirik: 562 Jones Ave. Tel. 461-2077

Pühapäeval, 5. aug. kell 11.00 hom. JUMALATEENISTUS, kus teenib E. Saraoja. Issanda laud.

Kolmap., 8. aug. kell 7.30 õ. PIIBLIPALVETUND.

Reet Ann Saarpuu ja Rolf Barry MacNiel abiellusid Penetanguishene'is. Laulatasid õp. Tõnis Nõmmik ja preester A. MacNiel.

OSTUD

Soovin osta väikest (korteri suurust)
KLAVERIT
Helistada õhtuti 259-7221

EI MINGIT KOMPROMISSI KOMMUNISTIDEGA
K. Päts — 1918.

Õp. T. Nõmmik puhkusel

Õp. Tõnis Nõmmik viibib suvepuhkusel 10.—24. augustini. Teda asendavad vajaduse korral piiskop K. Raudsepp ja õp. A. Roost.

TORONTO EMMANUELI EVANGEELNE KOGUDUS
21 Swanwick Ave. Tel. 698-5645
Pastor Allan Laur
72 Appleby Cres., Markham, Ontario L3R 2L4
Tel. 477-6248

Pühapäeval, 5. aug. kell 3.00 p.l. JUMALATEENISTUS. Kuulutus ja tunnistused.

Kolmapäeval, 8. aug. kell 7.30 õ. INGLISKEELNE JUMALATEENISTUS. K. MIller'i film „The Taste of New Wein" IV osa.

TORONTO EESTI AP.-ÕIGEUSU KOGUDUS
Praost E. Lepik. Tel. 1-519-941-4309
RR 5. Orangeville, Ontario

Pühapäeval, 12. aug. kell 12.00 Ap.-Õigeusu ja Peetri koguduste ühine JUMALATEENISTUS praost Lepiku talus Mono Mills. Teenivad praostid A. Taul ja E. Lepik ning õpetaja E. Heinsoo. Laulab Apostliku Õigeusu koguduse koor G. Raagi juhatusel. Laululehed. Jumalateenistusele järgneb ühine lõunasöök. Ujumise ja tennismängu võimalused. Jälgige teejuhiseid lehest.

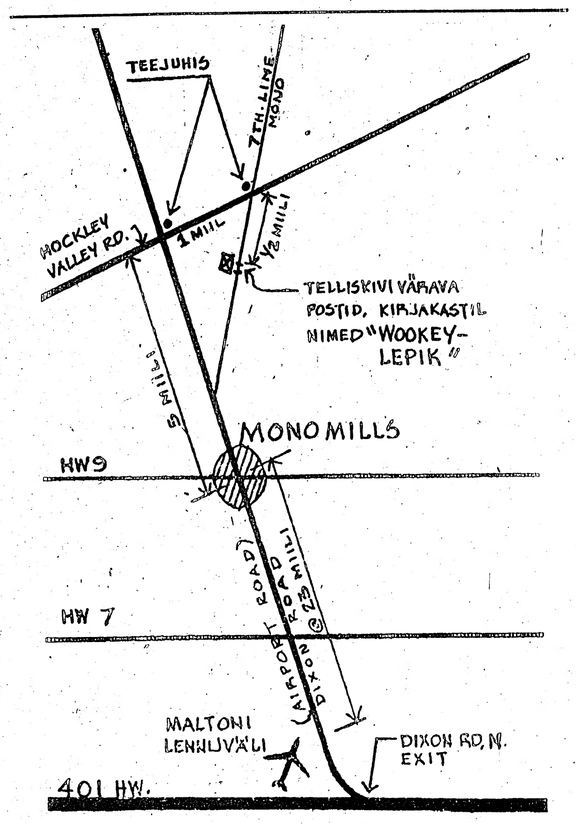

PEETRI KOGUDUSE VÄLJASÕIT ülempreester Emanuel Lepik'u tallu pühapäeval, 12. augustil 1984. Vabaõhu jumalateenistus kell 12.00 päeval. Teenivad Emanuel Lepik ja Andres Taul. Võimalus ujuda, tennist mängida, jalutada. Soodsa hinnaga lõunasöök valmistatud ap. õigeusu koguduse naisringi poolt.

OOTAM
ISA, VA

Sul mured, vaevad möödas,
uus elu ootab eel,
meil jätsid pisarad ja leina
siin maisel eluteel

MÄLESTAME KURBUSES
BERNHARD R
ja avaldame südamlikku ka
KATH

Ootamatult lahkus igaviku kadu
ida-rinde võitluskaaslane
BERNHARD

mälestavad kur
järelejäänud ka

ARMAST
ALICE RU
mälestavad leina
ENDEL'ile perek

ARMAST
ALICE RU
mälestal

ARMAST
ALICE RU
mälest

Avaldame südamlikku kaastunne
Ühingu esimehele ksv. ENDEL RU
ALICE RU
surma pu
MONTREALI

Müüa E. WIIRALTI GRA
REPRODUK
Kaunilt raamitud ● Samuti
Helistada 88

Ann Saarpuu ja Rolf Barry
iel abiellusid Penetanguis-
is. Laulatasid õp. Tõnis
nik ja preester A. MacNiel.

OSTUD

Soovin osta väikest
(korteri suurust)
KLAVERIT
listada õhtuti 259-7221

EI
MINGIT
KOMPROMISSI
KOMMUNISTIDEGA
K. Päts — 1918.

T. Nõmmik puhkusel

Tõnis Nõmmik viibib suve-
usel 10.—24. augustini. Teda
davad vajaduse korral piiskop
udsepp ja õp. A. Roost.

TORONTO EMMANUELI EVANGEELNE KOGUDUS
Swanwick Ave. Tel. 698-5645
Pastor Allan Laur
72 Appleby Cres.,
Markham, Ontario L3R 2L4
Tel. 477-6248

hapäeval, 5. aug. kell 3.00 p.l.
ALATEENISTUS. Kuulutus ja
istused.
ümapäeval, 8. aug. kell 7.30 õ.
LISKEELNE JUMALATEE-
TUS. K. Miller'i film „The Taste
ew Wein" IV osa.

RONTO EESTI AP.-ÕIGEUSU KOGUDUS
ost E. Lepik. Tel. 1-519-941-4309
RR 5. Orangeville, Ontario

hapäeval, 12. aug. kell 12.00
Õigeusu ja Peetri koguduste ühi-
JMALATEENISTUS praost Le-
talus Mono Mills. Teenivad
stid A. Taul ja E. Lepik ning
aja E. Heinsoo. Laulab Apost-
Õigeusu koguduse koor G. Raagi
tusel. Laululehed. Jumalateenis-
e järgneb ühine lõunasöök. Uju-
ja tennismängu võimalused. Jäl-
teejuhiseid lehest.

LISKIVI VÄRAVA
TID, KIRJAKASTIL
MED "WOOKEY-
LEPIK"

MILLS

DIXON RD, N.
EXIT

empreester Emanuel Lepik'u
Vabaõhu jumalateenistus kell
ja Andres Taul. Võimalus uju-
hinnaga lõunasöök valmista-
olt.

OOTAMATULT VARALAHKUNUD ARMAST ABIKAASAT,
ISA, VANAISA JA VENDA

BERNHARD RISTMÄGI't

sündinud 14. märtsil 1923 Kõrgessaares, Hiiumaal
surnud 18. juulil 1984 Torontos

mälestavad leinas

Sul mured, vaevad möödas.
uus elu ootab eel,
meil jätsid pisarad ja leina
siin maisel eluteel

abikaasa LINDA
tütar JUTA perekonnaga
poeg REIN
poeg HARRI perekonnaga
vend VALTER perekonnaga Rootsis

MÄLESTAME KURBUSES

BERNHARD RISTMÄGI't

ja avaldame südamlikku kaastunnet perekonnale

KATHY ja ALLAN HABERKORN

Ootamatult lahkus igaviku kaduvusse meie armas
ida-rinde võitluskaaslane

BERNHARD RISTMÄGI

mälestavad kurbuses ida-pataljoni 185
järelejäänud kaasvõitlejad
MEINHARD NIINVEE
AADU TOOMING
RAIMOND TRALLA

ARMAST
ASUTAJALIIGET

BERNHARD RISTMÄGE

mälestab

HIIDLASTE SELTS

ARMAST

ALICE RUBERG'i

mälestavad leinas ja avaldavad kaastunnet
ENDEL'ile perekonnaga

REGINA ja HÄRNALD
LEONORA ja CARL

ARMAST

ALICE RUBERG'i

mälestab leinas

ARNOLD HIMMA perekond

ARMAST

ALICE RUBERG'i

mälestavad leinas

MAIMU PURJE
JAAN PURJE perekonnaga
HELGA ROMAN

Avaldame südamlikku kaastunnet Montreali Eesti Võitlejate
Ühingu esimehele ksv. ENDEL RUBERG'ile tema kalli abikaasa

ALICE RUBERG'i

surma puhul

MONTREALI EESTI VÕITLEJATE ÜHING

Müüa E. WIIRALTI GRAAFILISTE LEHTEDE
REPRODUKTSIOONID
Kaunilt raamitud ● Samuti eestikeelseid raamatuid
Helistada 889-3446

ARMAST KAUAAEGSET SÕPRA

MARET PRUCHNIAK'i

mälestavad sügavas leinas

FRIEDRICH MILLER abikaasaga
VALDU LOIT perekonnaga

KAUAAEGSET HEAD SÕPRA

GUSTAV KILK'i

mälestavad leinas

HERMAN ja MAIMU RIST
LINDA, EVALD ja ROY LATTIK
JUULI ja LEO AIDAMETS

OMA ARMAST VILISTLAST

KONSTANTIN KÄRK'i

sündinud 13. juulil 1912 a.
surnud 27. juulil 1984 a.

mälestab sügavalt leinates

EESTI ÜLIÕPILASTE SELTS

SUIKUS IGAVESSE UNNE MEIE ARMAS ABIKAASA,
ÕDE JA TÄDI

MARIE PRUCHNIAK

neiuna Kubjas
sündinud 13. veebruaril 1916 Valgas
surnud 26. juulil 1984 Torontos

mälestavad leinas

abikaasa STASEK
vend ALFRED perekonnaga Eestis
vennanaine LIIDIA Eestis
vend JOHANNES abikaasaga
ANNE perekonnaga
TIIU abikaasaga

Puhka rahus

ARMAST KODULINNA NOORUSAJA- JA PEREKONNA-TUTTAVAT

MARIE PRUCHNIAK

(sünd. Kubjas)

leiname kurbuses ja avaldame kaastunnet abikaasale,
vendadele perekondadega ja nende lastele perekondadega

Tähtede taga
Sul koidab taevas...

TIIU ja TIINA
LUDMILLA ja AUGUST

JURISTID

ENN KUUSKNE
B.M., LL.B.
ADVOKAAT — NOTAR
1 First Canadian Place, Ste 3450
Kontoris — 363-0073
Kodus — 360-8776
Mitmekülgne praktika

Iga uus „MEIE ELU" tellija aitab kaasa sisukamale ajalehele.

Murray E. Newbigging
MATUSEMAJA
Aastakümnete kogemus eestlaste teenimiseks. Oskuslik nõuanne ja mõõdukad hinnad:
M. Wayne Hamilton
Funeral Direktor
733 Mount Pleasant Rd.
(lõunapool Eglintoni)
Helistada tel. 489-8811 ● 489-8002

Meie Elu

ÜKSIKNUMBRID ON MÜÜGIL:

TORONTO
Poko's Meat Products äris ... 767 Mt. Pleasant Rd.
Rooneeme pagariäris ..... 484 Queen St. W.
„Meie Elu" talituses ..... 958 Broadview Ave.
Broadview Delicatessen .... 141 Danforth Ave.
The Finnish Place ..... 5463 Yonge St. Willowdale
THUNDER BAY
Finnish Book Store ..... 168 Algoma St.

Külastage „MEIE ELU"
kus leiate
mitmesuguseid
sobivaid
kinkeesemeid

958 Broadview Ave.
Toronto, Ont. M4K 2R6
Tel. 466-0951
(Eesti Majas, II korral)

EHTEASJU
SKANDINAAVIA
KINKEESEMEID:
LINIKUID, SOHVAPATJU,
SAUNASEEPE ja TARBEID
KERAAMIKA-VAASE
HELIPLAATE
RAAMATUID (ka lastele)

Eestlaste ajaleht „MEIE ELU" levib üle kogu maailma, kus asub eestlasi. — Tellige ja lugege „MEIE ELU". — Nõudke „MEIE ELU" proovinumbreid.

„MEIE ELU" tellimishinnad: Kanadas 1 a. $40.00, 6 k. $22.00, 3 k. $15.50. USA-sse — 1 a. $44.00, 6 k. $25.00 3 k. $17.00. Ülemeremaadesse — 1 a. $48.00, 6 k. $26.00, 3 k. $19.00. Kiripostilisa Kanadas: 1 a. $28.50, 6 k. $14.25. Kiri- ja õhupostilisa USA-sse: 1 a. $30.80, 6 k. $15.40. Õhupostilisa ülemeremaadesse: 1 a. $58.00, 6 k. $29.00.

„MEIE ELU" TALITUS
958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6, Canada

TELLIMISKUPONG:

Palun saatke minule „MEIE ELU" ..... kuuks.

Tellimisraha siinjuures .....
(Tshekiga, panga rahakaardiga, posti rahakaardiga).

Nimi: .....

Postiaadress: .....

Kuupäev .....

.....
(Allkiri)

OPTIKUD

RATAS OPTIK
465-6251
219 DANFORTH AVE., TORONTO
Suur valik parima kvaliteediga moodsaid raame. Kõik klaasiliigid saadaval. Täidame ka kodumaiseid retsepte — ÕIGESTI, ja soovikorral postitame.
Raamid $12.00—200.00.
KAASMAALASTELE
10% HINNAALANDUST.

HAUAKIVID
Eesti ettevõte
YONGE MEMORIALS LTD.
2044 Yonge St., Toronto, M4S 1Z9
(Davisville & Eglintoni vahel).
487-2147

Insener Juhan Pajur

IN MEMORIAM

Juhan Pajur sündis 1902.a. Lagedil, Harjumaal. Ta suri 17. juulil 1984.a. Torntos, Kanadas.

Õppursõdurina tegi ta kaasa vabadussõja. Tema haridustee kulmineerus 1926.a. Tallinna Tehnikaülikooli laevaehituse-inseneri diplomiga. Vastavalt õpitud alale, rakendus ta tegevusse Eesti laevade inspektorina. Saksa okupatsiooni ajal oli ta Tallinna sadama dokkide juhatajaks.

Oma põhilisele elukutsele lisaks omandas ta kooliõpetaja kutse ning õpetas ja juhatas praktilisi õppetöid Tallinna Tööstuskoolis.

1927.a. abiellus ta Helmi Laasiga, abielust on tütar Inga (Pajur-Toomes).

Kaitseliidus oli Juhan Pajur aktiivselt tegev, mille hindamiseks teda austati Kaitseliidu autähega.

Rahulikult kulgev elu Eestis katkestati ja rasked aastad algasid. Sakslaste sõjavõim murdus meie riigi piiridel ja kommunistide sissetungi ei suutnud eesti mehed pidurdada. Vabadussõjaaegne soodus olukord ei kordunud. Inglased, prantslased ja ameeriklased olid vaenlasega kambas.

Vabadust hindavatele eestlastele jäi ainus pääsetee — põgeneda! Napilt oli selleks võimalusi, napilt neid, kel põgenemine õnnestus.

Juhan Pajur, koos oma perekonnaga, sai laevale, mis liikus samas konvois 'Moeroga', mis venelaste pommitamisel hukkus koos paljude eestlastega. Saksamaal maandunult, polnud veel lõppu muredel. Jälle pidi põgenema edasitungivate vene väeosade eest — Poolast kuni Augsburgini, kus Juhan Pajur asus tegutsema Haunstetleri põgenikelaagri juhataja abina ja IRO bürooinsenerina.

1949.a. asus ta perega Ameerikasse, New Yorki, kus alul pidi töötama autokere parandustöökojas ja hiljem sai inseneritööd mitme kompanii juures. Pikemalt ja püsivalt töötas ta Kennedy van Saun firmas ehitusinsenerina.

1967. a. jäi Juhan Pajur pensionile ja kolis elama tütre perekonna juurde Torontos, Kanadas.

Juhan Pajur oli alati aktiivne ja elurõõmus. Juba üliõpilaspõlves võttis ta osa Eduskonna tööst ja asutas korporatsioon ‚Kaljola', mis varsti kasvas kõigesuuremaks Tallinna korporatsiooniks.

Väsimatu oli Juhan Pajuri ind — loomisjõuline ja juhtimisvõimne kas huvi- või rahvuslikes organisatsioonides tegeledes, nagu Eesti Abi (N.Y.), kus ta pikki aastaid juhatusliikmena aitas eestlust edutada ja eesti immigrante käendas.

Pensionäripõlves ei vaibunud energia ega tegevus. Eluajal kogutud laialdased kogemused väiksete ja suuremate praktiliste tööde sooritamisel, kujundasid pensionärist väärtusliku 'do-it-yourself' mehe, kes oma rikkalikust kogemustevarust meeleldi kõigile nõu ja abi jagas.

Juhan Pajuri ammendamatu teadusejanu viis teda raamatukogust teise, ühelt uurimuselt teisele — nüüd oli aega lugemiseks.

Kõige hinnatavam väärtus oli tema soe sõbralikkus, mis nüüd teda leinavas perekonnas ja kaasaegsetes süvendab kaotusetunnet unustamatust mehest, kes oli Juhan Pajur.

H. RIGA

Usuteadusliku Instituudi lõpujumalateenistusest osavõtjad. 1. rida vasakult: õp. mag. Tõnis Nõmmik, praost mag. Rudolf Kiviranna, piiskop Karl Raudsepp, peapiiskop Konrad Veem, prof. dr. Arthur Vööbus, praost dr. Jaak Taul, prof. dr. Vello Salo, praost mag. Andres Taul. 2. rida: Varjo Reio, Endla Rüdmik, pr. Vööbus, Olvi Pint, Ülo Saar, Kersti Kimmel, Aino Männistu, Tuule Jürisalu. 3. rida: õpetaja Helmut Rüdmik, Heinar Erendi, Heino Viikholm, Endel Oraste, Elmar Järvet, Benita Vomm, abipraost Eduard Kägi, Harald Teder, Alice Rannik, õpetaja Albert Roost, Hans Hennig Lüdig, pr. Kägi, Indrek Järve, preester Vambola Hiiesalo, Tiit Tralla, Heino Altosaar ja Valter Taal. Foto — Lembitu Ristsoo

Sport

Eesti tippujujad tegid Vabal Olümpiaadil „puhta töö"

Vaba Olümpiaad (Free Olympiad), mis algas eesti osas nullpunktist, lõppes siiski üle ootuste hästi. Osa võttis üle 60-e eesti sportlase ja tulemused mõnel alal oleks paremaks kujunenud, kui Austraalia sportlastega oleks varajane kontakt olnud. See aga puudus, kuna üritus ei olnud Esto kavas.

Vaba Olümpiaadi tulemused eesti osas:

LASKMINE: toimus 23. ja 30. juunil. Püssis: Udo Robi üks hõbemedal, Evald gering 1 hõbe, 2 pronksi. Püstolis: Mati Gering 1 kuld, Ants Tint 1 kuld, Arvi Tinits 2 hõbedat, Olaf Sõrra 4-as koht. (Usvaldus, Leedu, 3-as).

TENNIS: Eesti meeskond jäi kolmandaks, saades pronksmedalid, mängisid Toomas Fairbrother, Robert Saarna, Erik Randmaa (esimene Leedu, teine Ukraina meeskond). Eesti naiskond jäi napilt teiseks, võites hõbemedalid, mängisid Norma Peeters, Laura Randmaa, Heli Kivilaht (esimene Ukraina, kolmas Leedu naisk.). Hästi organiseeritud E. Randmaa poolt.

KERGEJÕUSTIK: Peter Sõrra sai 200 m finaalis pronksmedali, Hillar Sõrra kõrgushüppes pronksmedali (1.85 m). Mõlemad võistlesid veel teistel aladel. Robert Vessmann tuli kuulis 8-daks ja paar eesti tüdrukut võistlesid eeljooksudes. Sõrrad toodi koos kahe ujujaga Muskokast otse võistlusele Anu Sõrra poolt.

KORVPALL: Indrek Kongats tegi pingutusi, et korvpalli-meeskonda kokku saada, kahjuks ei saadud kontakti siinolevate Austraalia mängijatega. Siiski saadi pronksmedalid Eesti meeskonnale, mängides tugevate Läti, Leedu ja Ukraina meeskondadega. Lisaks Kongatsile mängisid veel Jaan Laaniste, Peter Oolup, Aarne Kärkna, Mike Mullins, A. Mullins jt.

VÕRKPALL NAISTELE: Elda Käärmann moodustas naiskonna, kes ilma eeltreeninguta asusid platsile, jälle puudusid Austraalia mängijad, kes olid juba Torontos. Võeti vastu 4-jas koht tugevate Leedu, Läti ja Ukraina naiskondadega võisteldes. Siin oli tegemist tõelise „olümpia tasemega". Naiskonnas mängisid veel: K. Koot, Leena Valge (USA), L. Vares, L. Vähi, Elle Sildva. Puudus E. Valge.

VÕRKPALL MEESTELE: T. Romet ja Carl Pahapill organiseerisid, kuid pidid vähese kokkumängu tõttu leppima 4-nda kohaga, jäädes alla Läti, Leedu ja Ukraina eliitmeeskondadele. Mängisid veel: E. Pahapill, T. Vähi, L. Nieländer, J. Lindau, T. Ilves, H. Heine, D. Pallandi, A. Tõnnis. Oleks vaja olnud jälle Austraaliat või USA'd, kus on spordis distsipliin.

UJUMINE: Eesti tugevaimas alas saadi välja 6 mees- ja 4 naistippujujat, pluss reservid. Tehti „puhas töö" ujulas 17-e kulla, 7-e hõbeda ja 4-ja pronksiga, mis oleks veelgi paremaks kujunenud, oleks olnud aega varem eel-ujumisteks nn. „Olympic Trials". Valia Reinsalu ujus 3 Balti rekordit (samas toimus P.-Am. Balti ja Eesti võistlus), Lisa Lockie 2 rekordit, Robert Reiman, Hillar Lainevool, Martin Tiidus — igale 1 Balti rekord individuaalselt. Rod Burki'le rekord 13—14 a. selili ja Ken Ahlberg'ile 15—17 a. Balti rekordid vabalt, liblik- ja kompleksujumises. Peale selle — 6 Balti rekordit kõigil teateujumistel, 4x50 m vabalt meestele ja naistele, 4x50 m kompleksis meestele ja naistele, 4x100 m vabalt ja 4x100 m kompleksis meeskondadele. Eesti ujujaist kirjutati „Star'is" ja „Sun'is". E. Ujumisklubi tegi oma parima 24-aastase tegevuse vältel. Teised ujujad olid veel Tiina Madissoo (USA), Maria Lember, Hugo Atteman (USA) ja reservis T. ja H. Ruukholm'id. Peakorraldus M. Kreem.

Eesti sportlased tegid oma võimete kohaselt Vabal Olümpiaadil, viies Eesti nime spordiveergudele Toronto ajakirjanduses ja Eesti lipu lehvima 3-eks päevaks Etobicoke staadionile.

M.K.

Need, kes viisid läbi Vaba Olümpiaadi: Vasakult — D. Suszko (ukrainlane, sporditoimkonna esimees), R. Petrauskas (leedulane, peakomitee esimees), Leo Rautins (leedu/läti, aukomitee esimees), Mai Kreem (eesti spordiosa korraldaja ja ujumise esinaine), J. Vilmanis (lätlane, majandustoimkonna esimees).

Vaba Olümpiaadi laskevõistlus

Vaba Olümpiaadi viimased võistlused peeti Etobicoke Sporditsentrumis laupäeval, 7. juulil. Samal ajal anti seal ka kätte medalid juba eelmisel nädalal toimunud laskevõistluste võitjatele. Kuigi kõik võitjad (vähemalt eestlaste hulgas) medalisaamise aegu kohal ei olnud, ja teised nende auhinnad vastu pidid võtma, oli nende au siiski rikkalikult teenitud. Järgmised laskurid võitsid:

Standard-püstol: Kuld — Ants Tint, Eesti, hõbe — Arvi Tinits, Eesti, pronks — Juozas Usvaltas, Leedu.

Vabapüstol: Kuld — Mati Gering, Eesti, hõbe — Arvi Tinits, Eesti, pronks — R. Barakauskas, Leedu.

Matshipüss (22-kal. vabapüss), inglise matsh (lamades): Kuld — P. Grauds, Läti, hõbe — Udo Robi, Eesti, pronks — A. Makevičius, Leedu.

Matshipüss, kolmes asendis, aggregaat ehk üldtulemus: Kuld — P. Grauds, hõbe — V. Šeputa, Leedu, pronks — E. Gering, Eesti.

Üksikuis asendeis: lamades 1. P. Grauds, 2. V. Šeputa, 3. A. Makevičius, põlvelt 1. P. Grauds, 2. E. Gering, 3. V. Šeputa, püsti 1. P. Grauds, 2. V. Šeputa, 3. E. Gering.

Haavlipüss (trap): kuld — V. Krauklis, Läti, hõbe — G. Loja, Läti, pronks — R. Svilas, Leedu.

Haavlipüssis ei tulnud eestlased kohtadele, kuigi kolm eestlast (M. Veskimäe, M. Rand ja A. Kiilaspea) võistlustest osa võtsid. Lätlased selle eest ei võitnud püstolis ühtki medalit. Ukrainlased ei olnud laskespordis esindatud, kuigi üks neist haavlipüssi laskmisest osa võttis.

Esto laskevõistluste tulemused

Esto '84 raames peeti laskevõistlused Eesti Maja ülakorral asuvas lasketiirus, kuhu seks puhuks uus „õhujahutaja" oli sisse monteeritud. Võistluste tulemused:

Standard-püstol (22-kaliibriline automaatpüstol), aeglane tuli (slow fire): 1. Ants Tint, Kanada, 2. Arvi Tinits, Kanada, 3. Olaf Sõrra, Kanada. — Kiirendatud tuli (timed fire): 1. Arvi Tinits, 2. Ants Tint, 3. Olaf Sõrra. — Kiirtuli (rapid fire): 1. Ants Tint, 2. Arvi Tinits, 3. Mati Lehesalu.

Seega võitsid üldtulemustega TEP ja P. Klubi meeskond Tint — Tinits — Sõrra püstolimatshi. Üldtulemused: 1. Ants Tint 540, 2. Arvi Tinits 521, 3. Olaf Sõrra 479 (tal „rapid fire" ebaõnnestus).

Püstolivõistlustest võttis osa 10 laskurit Kanadast, USA-st ja Rootsist.

Spordipüss meestele: 1. Ilmar Sambla, Toronto, Kanada, 2. Valdek Parik, San Francisco, USA, 3. Ilmar Mardla, Rootsi.

Spordipüss naistele: 1. Aita Päts, Rootsi, 2. Liisa Puusepp, Vancouver, Kanada, 3. Tiina Pajos, Toronto, Kanada.

Spordipüss noortele: 1. Alar Petersoo, Toronto, Kanada, 2. Ivar Soever, Toronto, Kanada, 3. Tõnu Petersoo, Toronto, Kanada.

Vabapüssis (22 Calibre match rifle) oli ainult üks laskus, Andres Tamm Hamiltonist, kes teenib eriauhinda. Kokku 19 püssilaskurit, neist 5 naissoost.

ELEKTRIK
Igasugused elektritööd, parandused, uuendused, koduses või ettevõtetes.
HALLING
Tel. 762-9190
Lic. E1044

BON AIR APPLIANCE SERVICE
PARANDAME
külmutuskappe ja pliite — igat liiki
★ 31 aastat tööpraktikat ★
Tel. 533-9334 — Peter

Esto '84 ujumisvõistluste tulemused

IV Ülemaailmaste Eesti Päevade ujumisvõistlused peeti 10. juulil Ryerson Polytech. Inst. 25-jardilises 6-e rajaga ujulas. Kohtadele tulid:

50 jardi vabalt. Alla 10 a. tüdrukud: 1. Anna Simson-Kallas (California /Havai) 48.8, 2. Alissa Puhm (Toronto, Kanada) 54.5. 11—12 tüdr.: 1. Chantal Kivi (N.Y., USA) 31.4, 2. Alana Kivi (N.Y., USA) 33.6. Alla 10 a. poisid: 1. Craig Potsep (Whitby, Kanada) 29.0 (Esto rekord), 2. Toomas Clapham (N.Carol., USA) 49.8. 11—12 a. poisid: 1. Toomas Truumees (N. Jers., USA) 35.4, 2. Kristian Kepp (Saksamaa) 1.14,5.

100 j. vabalt: 13—14 tüdr.: 1. Tamara Tambre (Toronto, Kan.) 1.17,1, 2. Kendra Engel (N. Jers., USA) 1.36,5. 15 ja üle tüdr.: 1. Valia Reinsalu (Kanada) 59.8 (rekord), 2. Tiina Madissoo (N.Y., USA) 1.00,6, 3. Linda Truumees (N.J., USA) 1.17,2. 13—14 poisid: 1. Rod Burki (Toronto, Kanada) 55.3 (rekord), 2. Tony Olvet (Oakville, Kanada) 1.06,7, 3. Thomas Olvet (Toronto, Kanada) 1.10,9. 15 ja üle poisid: 1. Ken Ahlberg (Thornhill, Kanada) 52,8, 2. Hugo Attemann (Mass., USA) 1.00,6. Masters (21 ja üle): 1. Arvo Tars (N.Y., USA) 1.03,4 (rekord), 2. Ron Kuus (Alberta, Kanada) 1.04,2.

200 j. vabalt: 15 ja üle, poisid: 1. Ken Ahlberg 1.57,7 (rekord). Masters: 1. Arvo Tars 2.36,5 (rekord), 2. Ron Kuus 2.42,3.

50 j. selili: 10 ja alla tüdr.: 1. Alissa Puhm 51.5, 2. Anna Simson-Kallas 57,1. 11—12 tüdr.: 1. Kia Puhm (Toronto, Kanada) 33,3 (rekord), 2) Chantal Kivi 38.1, 3. Alana Kivi 38.3. 10 ja alla poisid: 1. Craig Potsep 35.8 (rekord), 2. Toomas Chaplam 53.0. 11—12 poisid: 1. Hans Selde (Vancouver, Kanada) 38.9, 2. Toomas Truumees 50.0.

100 j. selili: 13—14 tüdr.: 1. Tamara Tambre 1.25,7. 15 ja üle tüdr.: 1. Valia Reinsalu 1.08,3 (rekord), 2. Tiina Madissoo 1.09,1, 3. Lisa Lockie (Toronto, Kanada) 1.09,3. 13—14 poisid: 1. Rod Burki 1.05,3 (rekord). 15 ja üle poisid: 1. Ron Saarna (Toronto, Kanada) 1.11,5, 2. Hugo Attemann 1.22,3, 3. Arvi Crossland (Uus-Meremaa) 1.56,2. Masters: 1. Peter Tiidus (Toronto, Kanada) 1.05,1 (rekord).

50 j. rinnuli: 10 ja alla tüdr.: 1. Anna Simson-Kallas 1.00,6, 2. Alissa Puhm 1.01,0. 11—12 tüdr. 1. Kia Puhm 37,4 (rekord), 2. Chantal Kivi 43,9, 3. Alana Kivi 44,1. 11—12 poisid: 1. Hans Selde 44,3, 2. Toomas Truumees 45,3, 3. Kristian Kepp 1.09,4.

100 j. rinnuli: 13—14 tüdr.: 1. Kendra Engel 1.50,3. 13—14 poisid: 1. Tony Olvet 1.25,0, 2. Thomas Olvet 1.25,3, 3. Johan Rebas (Göteborg, Rootsi) 1.48,2. 15 ja üle tüdr.: 1. Lisa Lockie 1.20,0 (rekord), 2. Linda Truumees 1.30,9. 15 ja üle poisid: 1. Hugo Attemann 1.22,7, 2. Mati Crossland (Uus-Meremaa) 1.35,2. Masters: 1. Arvo Tars 1.25,7 (rekord). Masters, naised: 1. Mai Kreem (Toronto, Kanada) 1.53,1 (rekord).

50 j. liblik: 10 ja alla tüdr.: 1. Anna Simson-Kallas 56,9, 2. Alissa Puhm 1.08,1. 11—12 tüdr.: 1. Kia Puhm 32,5 (rekord), 2. Chantal Kivi 36,4. 10 ja alla poisid: 1. Craig Potsep 32,9 (rekord). 11—12 poisid: 1. Hans Selde 39,3, 2. Toomas Truumees 52,7.

100 j. liblik: 13—14 poisid: 1. Rod Burki 1.02,0 (rekord). 15 ja üle poisid: 1. Ken Ahlberg 59,7. 15 ja üle tüdr.: Valia Reinsalu 1.06,7 (rekord), 2. Lisa Lockie 1.07,2.

100 j. eristiilis (I.M.): 10 ja alla tüdr.: 1. Anna Simson-Kallas 2.13,7. 11—12 tüdr.: 1. Kia Puhm 1.12,1 (rekord), 2. Alana Kivi 1.28,3. 10 ja alla poisid: 1. Craig Potsep 1.17,4 (rekord). 11—12 poisid: 1. Hans Selde 1.28,8, 2. Toomas Truumees 1.41,4.

200 j. eristiilis (I.M.): 13—14 poisid: 1. Rod Burki 2.24,1 (rekord), 2. Tõnu Olvet 2.56,7. 15 ja üle poisid: 1. Ken Ahlberg 2.16,3, 2. Hugo Attemann 2.42,3. Masters: 1. Peter Tiidus 2.36,4 (rekord), 2. Arvo Tars 2.56,3.

Teateujumised:

4x50 j. vabalt 14 ja alla poisid/tüdr.: 1. USA (A. Kivi, C. Kivi, A. Simson-Kallas, T. Truumees) 2.33,4.

4x50 j. vabalt naised: 1. Kanada (L. Lockie, K. Puhm, C. Potsep, V. Reinsalu) 1.54,2 (rekord).

4x50 j. vabalt mehed: 1. Kanada (R. Burki, R. Kuus, P. Tiidus, K. Ahlberg) 1.48,1 (rekord), 2. USA (A. Tars, T. Madissoo, L. Truumees, H. Attemann) 1.59,4, 3. Uus-Meremaa/Vancouver/Saksamaa (H. Selde, K. Kepp, A. Crossland, M. Crossland) 2.50,1.

4x50 j. eristiilis (Med.R.) 14 ja alla poisid/tüdr.: 1. USA (A. Simson-Kallas, A. Kivi, C. Kivi, T. Truumees) 3.09,4.

4x50 j. eristiilis (Med.R.) naised: 1. Kanada (K. Puhm, L. Lockie, C. Potsep, V. Reinsalu) 2.11,5 (rekord).

4x50 j. eristiilis (Med.R.) mehed: 1. Kanada (R. Burki, P. Tiidus, K. Ahlberg, R. Kuus) 2.05,8 (rekord), 2. USA (A. Tars, L. Truumees, T. Madissoo, H. Attemann) 2.16,4, 3. Uus-Meremaa/Vancouver/Saksamaa (A. Crossland, K. Kepp, H. Selde, M. Crossland) 3.15,1.

Punktid individuaal-aladel: 1. Kanada 191, 2. USA 115, 3. Uus-Meremaa 5, 4. Saksamaa 3, 5. Rootsi 2.

Esto rekordeid indiv.: Kanada 20, USA 3.

Teateujum. rekordeid: Kanada 4. Ujujaid oli 32. M.K.

MALE

Maikuus peetud maleõhtu Toronto Eesti Majas tõi kohale paarkümmend malehuvilist. Tosin maletajat võtsid osa shveitsi süsteemis peetud kiirmale turniirist (2x10 min.). Seitsmevoorulise turniiri esikohti jagasid P. Hirvonen ja J. Järvinen, kusjuures mõlemad saavutasid kuus punkti seitsmest võimalikust. Kolmas oli P. Verde viie punktiga. Turniirist võtsid osa veel: M. Lehesalu, A. Loorits, O. Mankio, O. Naelapea, V. Pikkand, V. Puna, E. Talve, E. Türner ja E. Ylankö. Turniiri kohtunikuks oli L. Joselin. Sõprusmänge mängisid järgmised maletajad: H. Aavik, A. Mustel, E. Pajo, L. Tamberg ja E. Tani.

Eesti Täienduskooli õpilastele korraldas L. Joselin meeskondade malevõistluse. Mati Pajo (kapten) meeskonda kuulusid: Matti Pikk, Toivo Pajo, Peter McConnon, Hendrik Nõmmik, Tarmo Saks ja Mark Tabur. Vastasmeeskonda kuulusid: Ricky Hiir (kapten), Allan Metsalo, Tõnu Petersoo, Kris Loosberg, Martin Tabur, Henno Ründva ja Paul Sambla. Kooli aasta lõppemisel oli meeskondade võistlus tasavägine ja jäi pooleli.

Toronto Eesti Maleklubi ja Austria Maleklubi vahel toimus Club Edelweiss'is male võistlus. Peeti ühevooruline meeskonnavõistlus 14 laual (2X75 minutit). Turniiri kohtunikkudeks olid L. Joselin (TEM) ja R. Neumann (ACC), kes on nende klubi esimees. Reitingute järgi paistis eestlaste meeskond nõrgem olevat, ja kuna vastastel olid kõik tippmängijad kohal, kuid meie meeskonnas mõned puudu, siis ei osanud keegi tulemusi ennustada. Eriti pingerikkad olid mängud esimestel laudadel ja need kestsid peaaegu mängude aja piirini. Esimestel laudadel võitsid eestlased 2 mängu (H. Jürman ja O. Randoja) ja austerlased 2 mängu. Eriti põnev oli viimane mäng, sest TEM meeskonnal oli siis juba 7 võitu ja seega viik kindlustatud. Kuigi eestlastel ei olnud võimalik viimast mängu võita või viigistada, oldi rõõmsalt üllatatud siis kui turniir läks viiki (7 p. — 7 p.). Veel rohkem paistsid ehmunud ja üllatanud olevat vastasmeeskonna mängijad, kes arvatavasti ei olnud üldse kaotuse või viigi võimalusega arvestanud. TEM'il oli see kolmas meeskonnavõistlus sel hooajal ja on saavutatud kaks viiki ning üks võit, mis näitab klubi tugevust.

Austria klubis on pooled liikmed mitte austerlased, kuna meil oli seekord täielikult eestlastest koosnev meeskond mängimas ja tagavara maletajaidki, kellele ei leitud vastaseid.

Meeskondade jaotus laudade järjekorras, kusjuures nendel, kellel on Canada Chess Federation rating olemas, on see nimele järgnevatesse sulgudesse märgitud. Austerlastel olid valged malendid esimesel laual ja kõikidel järgnevatel paaritutel laudadel:

1. J. Savage (1955) — J. Trieldt (1746); 2. N. Zimninski (1918) — H. Jürman; 3. H. Ridovt (1797) — A. Kuus (1634); 4. A. Holubec (1666) — — O. Randoja (1624); 5. G. Geffe (1598) — I. Laurimaa (1603); 6. B. Kroulik (1531) — A. Loorits; 7. R. Wagner (1622) — V. Pikkand (1466); 8. H. Bauer — J. Järve (1437); 9. K. Sternberg — E. Talve; 10. J. Gregory — J. Riga; 11. R. Neumann — T. Kõhelik; 12. M. Chacinski — V. Puna; 13. K. Pisko — A. Mustel; 14. B. Fistroviki — M. Tae.

Eestlaste maletegevus ei piirdu mitte ainult oma klubi malevõistlustega, vaid on tegelikult palju laiema ulatusega. Ottawa R.A. klubi võistlustel jagas Martin Veltmann kolme teise maletajaga esikohta ja hiljem Belville Resurrection Open turniiril saavutas ta teise koha. Tema isa Alfred Veltmann jagas esikohti B klassis mängides. Scarborough Maleklubi Sunday Winter Swiss turniiril jagas Jaak Triefeldt D. Gibb'iga teist ja kolmandat kohta. Torontos andis simultaani rootsi ja euroopa tipp naismaletaja Pia Cramling, mängides 25 laual. Ta kaotas ainult ühe mängu ja loovutas 2 viiki, ühe nendest Olev Randojale.

Aeg

Kes ja Kus

Laupäeval, 2. juunil leidis aset Urve ja ins. Matti Kiik'ide esimese lapse Kristina Alexandra ristimine ühes Põhja-Dallase luteriusu kirikus. Ristimistalituse pidas Torontost kohalesõitnud praost Andres Taul. Kuna kirikus oli palju ameeriklastest töökaaslasi ja sõpru, pidas praost Taul teenistuse nii eesti kui inglise keeles. Mõlemad Kristina ristivanemad on Chatam New Jerseyst, ristiema Kersti Kõlu ja ristiisa John Mapletoft.

Pärast kirikuteenistust siirduti Hotell Westin'i, kus leidis aset ristimispidu. Kuna samal päeval oli ka ins. Matti Kiik'i sünnipäev, siis lauldi ka temale traditsioonilised tervituslaulud. Pidust võtsid osa Kristina vanavanemaid Aleksander ja Lucretia Pill Baltimorest, Urve Kiik'i onu Heino Kalda abikaasaga Lakewoodist, endise E.V. konsuli abikaasa Salme Kaiv ja tema õde Irene Reismann'i Brownswillest, Virko Keder abikaasaga Washingtonist, ins Hillar Kaasik abikaasaga Houstonist, ristiema Kersti Kõlu New Jerseyst ja paljud kohapealseid Dallase eestlasi eesotsas seltsi esimehe Ilmar Pleer'i ja tema abikaasaga.